

SEMINÁŘ REOLOGIE

pragollab

REOLOGIE

- 1928 – E. C. Bingham a M. Reiner
- 1929 – založení American Society of Rheology
- **rheology** – study of the **deformation** and **flow** of matter
- Herakleitos – 'Panta Rhei' 'vše plyne'

REOLOGIE

- reologie kapalin a pevných látek
- elementární reologie, reometrie, inženýrská reologie, chemoreologie, bioreologie, psychoreologie...

REOLOGIE

- nauka o deformaci a toku materiálu
- studuje souvislosti mezi různými druhy deformace hmoty a zkoumá příčiny a projevy deformací
- vztahy mezi smykovým napětím a smykovou rychlostí
- hranici mezi kapalinou a pevnou látkou nepokládá za ostrou
- reologické modely

VISKOZITA - DEFINICE

VISKOZITA

VISKOZITU NELZE MĚŘIT

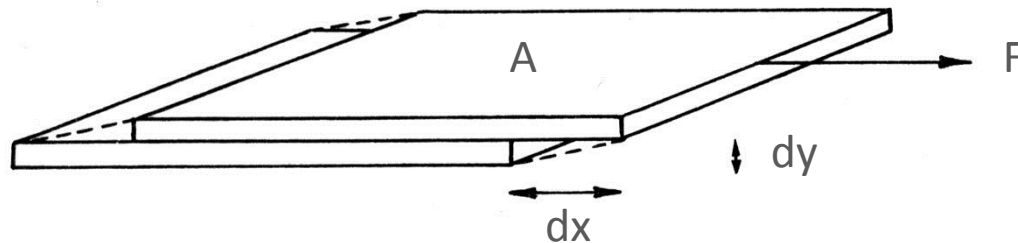
- viskozita (dynamická) η
  - smykové napětí τ
  - deformace γ
  - smyková rychlost $\dot{\gamma}$
-
- pozn. $\dot{\gamma} = \dot{\gamma}$

VISKOZITA

$$\tau = \eta \cdot \dot{\gamma}$$

Isaac Newton

- $\tau = F / A = \text{síla} / \text{plocha}$ [Pa]
- $\gamma = dx / dy$
- $\dot{\gamma} = dv / dy = d\gamma / dt$ [s⁻¹]

DEFINICE VISKOZITY

VISKOZITA

torze Md – faktor A

viskozita $\eta = \frac{\tau}{\dot{\gamma}}$

smykové napětí

smyková rychlost

RPM – faktor M

- **absolutní** měření – faktory A a M lze spočítat pro senzor
- **relativní** měření – faktory A a M **nelze** spočítat pro senzor

VISKOZITA TEKUTIN

LÁTKA	VISKOZITA mPas (20 °C)
voda	1
mléko	5 – 10
olivový olej	100
motorový olej	1000
med	10 000 = 10^4
bitumen	100 000 000 = 10^8

VISKOZITA

- míra vnitřního odporu vůči toku
- jednotka Pa.s
- dynamická VS kinematická

dynamická viskozita

- $1 \text{ mPas} = 1 \text{ cP}$ (centi Poise)

kinematická viskozita

- $1 \text{ mm}^2\text{s}^{-1} = 1 \text{ cSt}$ (centi Stokes)

SMYKOVÁ RYCHLOST

APLIKACE	SMYKOVÁ RYCHLOST s^{-1}
sedimentace	$10^{-6} - 10^{-4}$
fázová separace	$10^{-6} - 10^{-4}$
tok, vyrovnávání	$10^{-1} - 10^1$
extruze	$10^0 - 10^2$
natírání	$10^1 - 10^2$
žvýkání	$10^1 - 10^2$
míchání	$10^1 - 10^3$
sprejování	$10^3 - 10^4$

- viskozita není konstantní

ZÁVISLOST VISKOZITY

- fyzikálně-chemická struktura
  - historie
  - teplota
  - tlak
  - smyková rychlost
  - čas
  - jiné (magnetické nebo elektrické pole)
-
- $\eta = 1,4 \text{ Pas}$ (20 °C, 100 s⁻¹, atm. tlak, definice vzorku)

- viskozita není konstantní

NEWTONSKÉ KAPALINY

- nezávisí na smykové rychlosti
- NEWTONŮV ZÁKON

NE-NEWTONSKÉ KAPALINY

- závisí na smykové rychlosti

ZÁVISLOST VISKOZITY NA HISTORII VZORKU

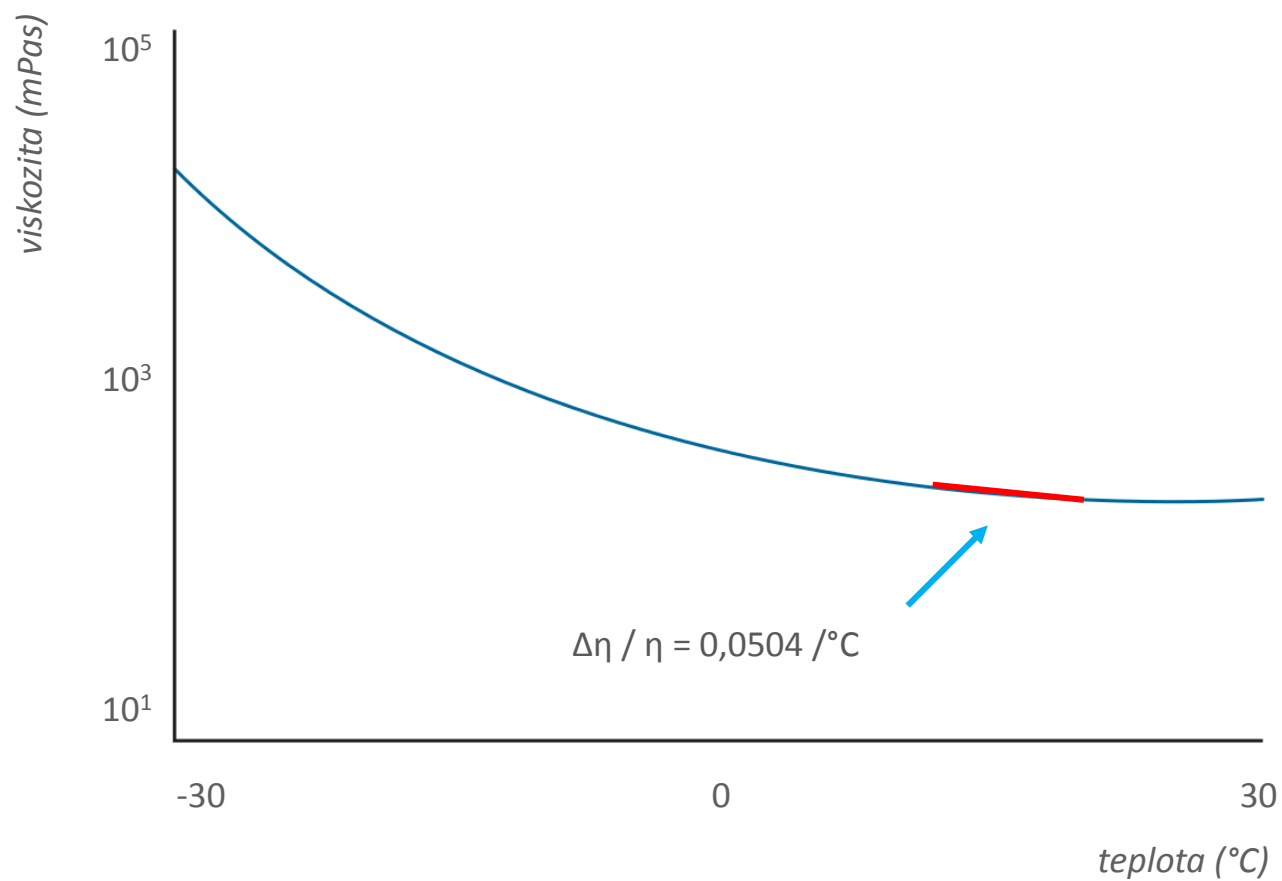
míchání

- v nádobě před testem
- během transportu
- během aplikace vzorku

deformace

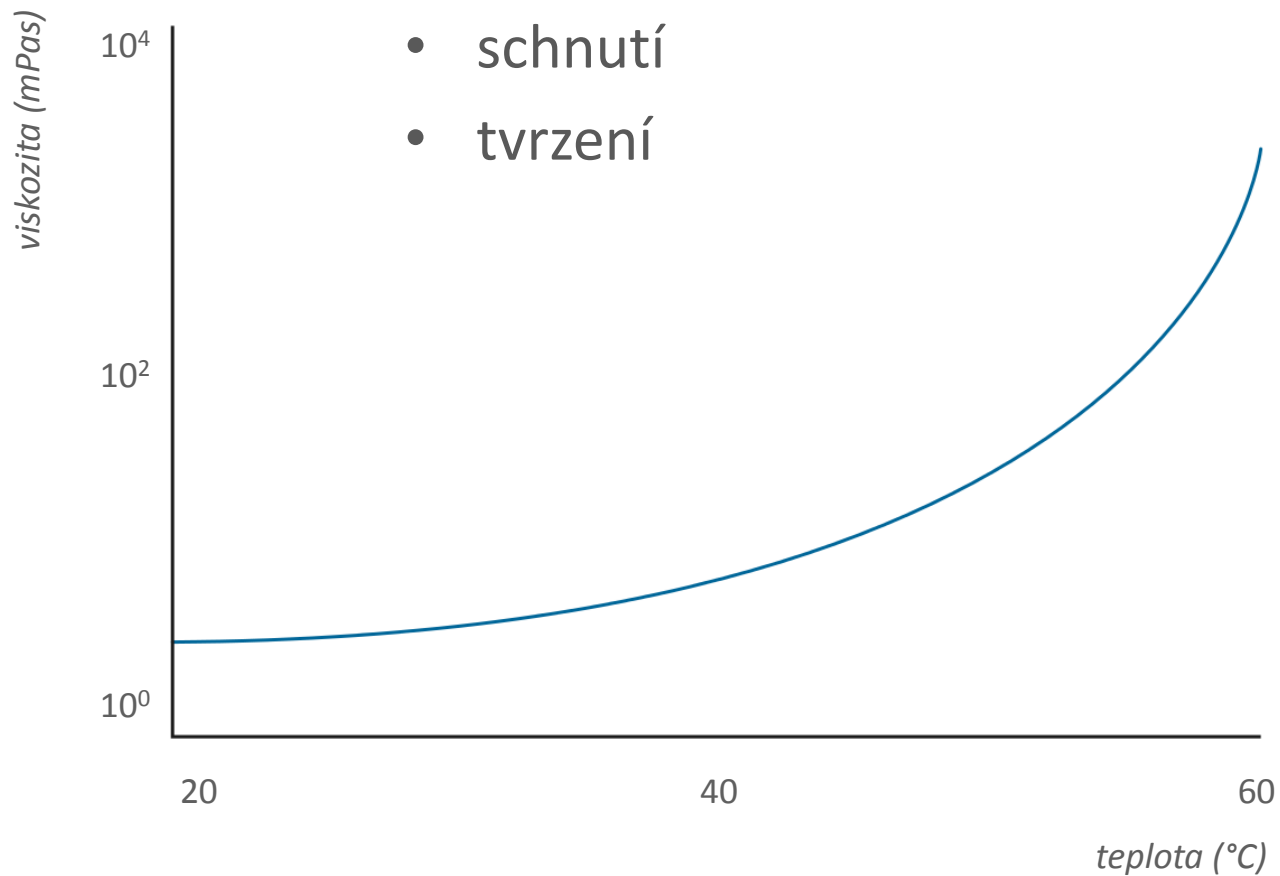
- během aplikace vzorku
- nastavením měřící geometrie

ZÁVISLOST VISKOZITY NA TEPLOTĚ – MINERÁLNÍ OLEJ

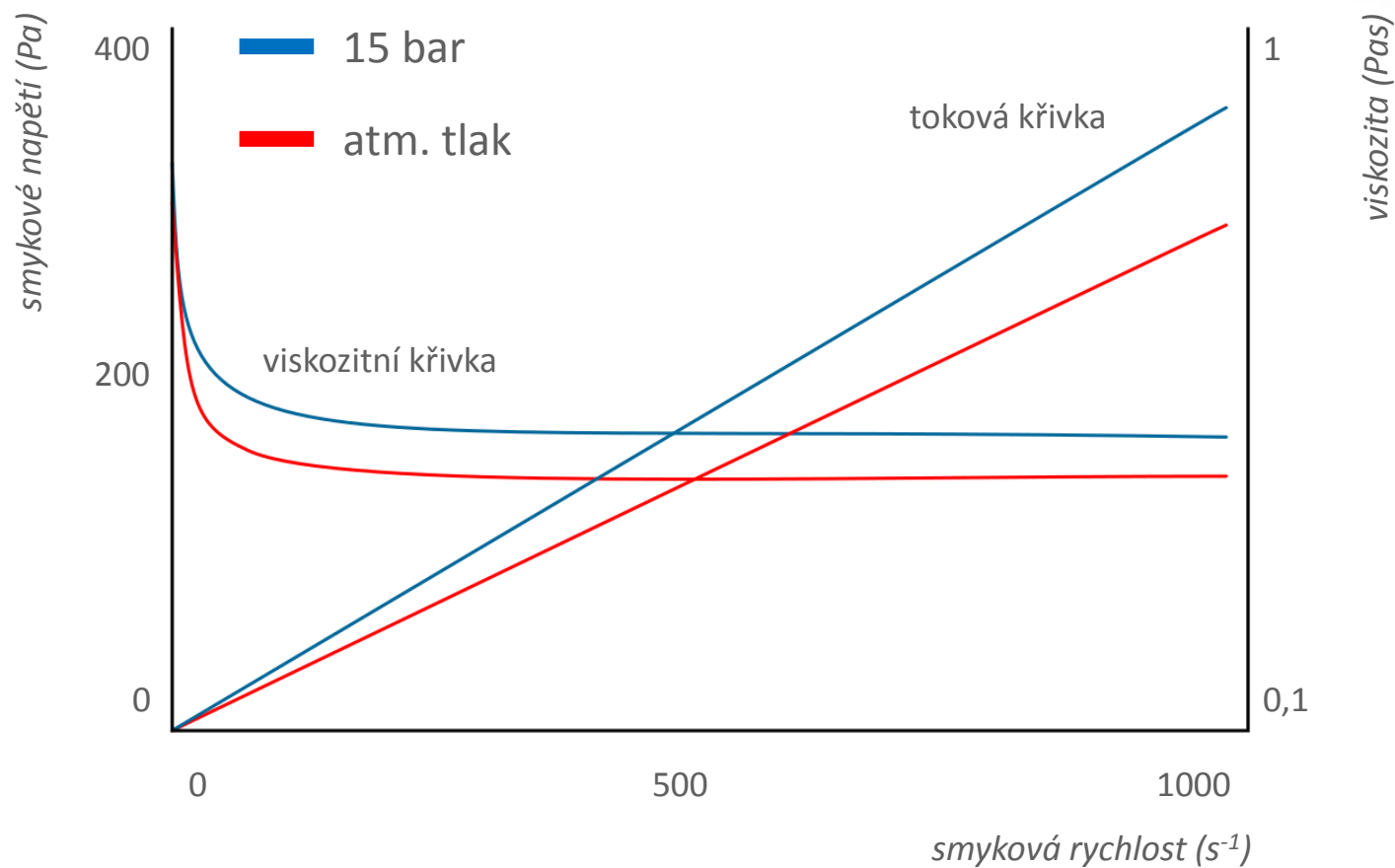
ZÁVISLOST VISKOZITY NA TEPLOTĚ (VÝJIMKA)

- vliv materiálu
- schnutí
- tvrzení

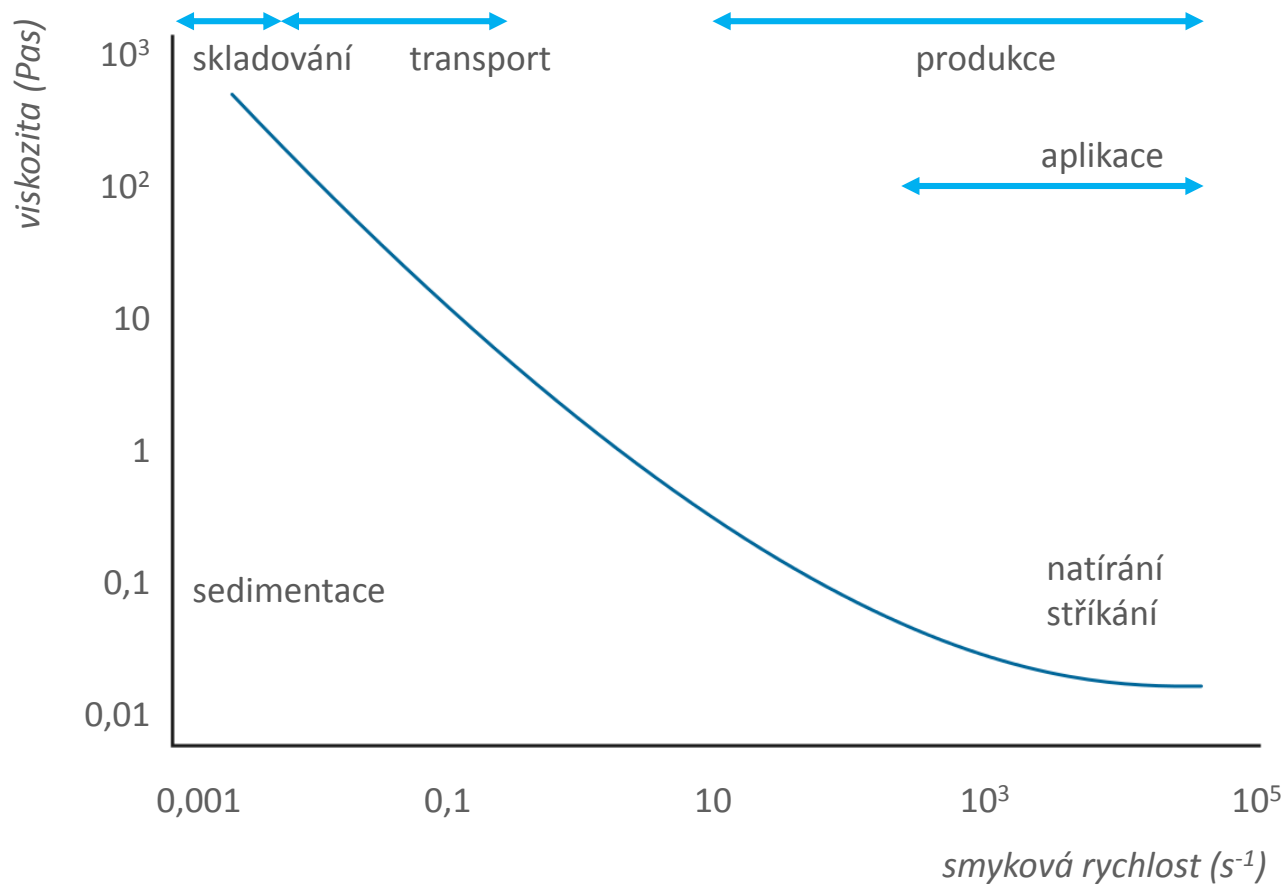

ZÁVISLOST VISKOZITY NA TLAKU – ROPA

ZÁVISLOST VISKOZITY NA SMYKOVÉ RYCHLOSTI

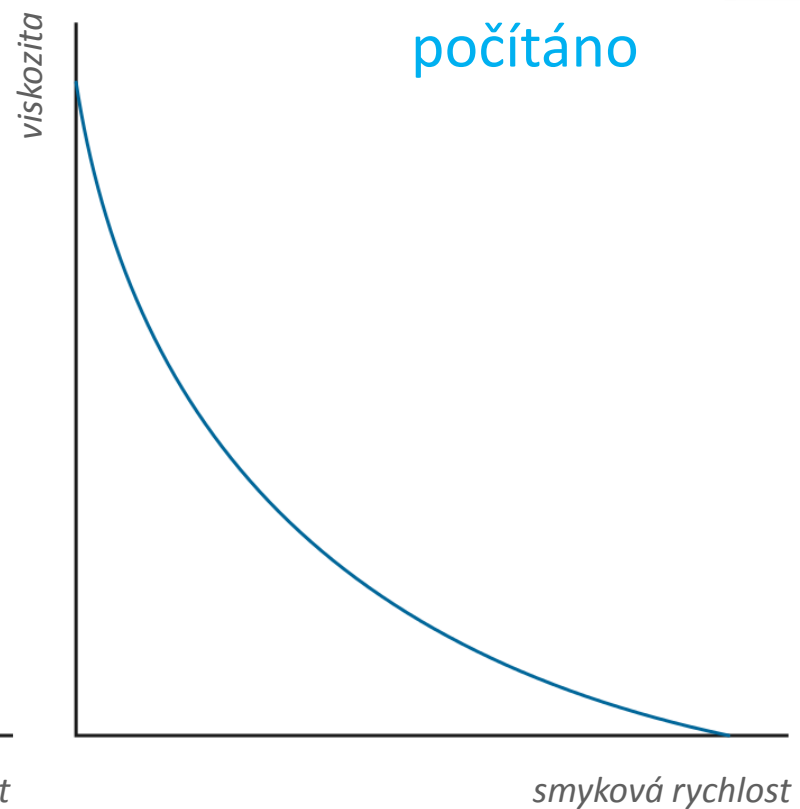
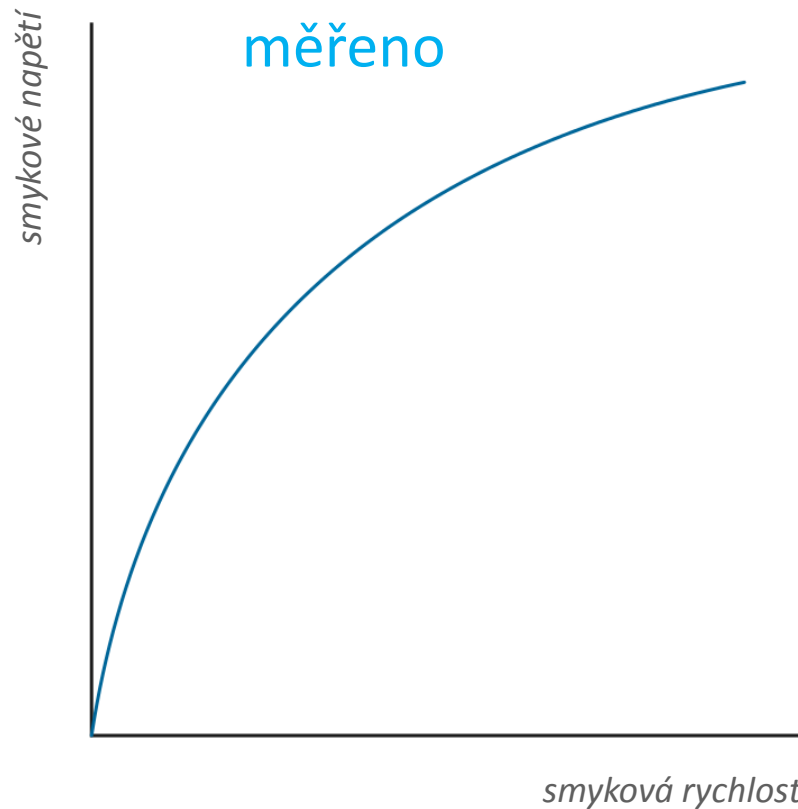

TOKOVÁ KŘIVKA vs VISKOZITNÍ KŘIVKA

toková křivka $\tau = f(\dot{\gamma})$

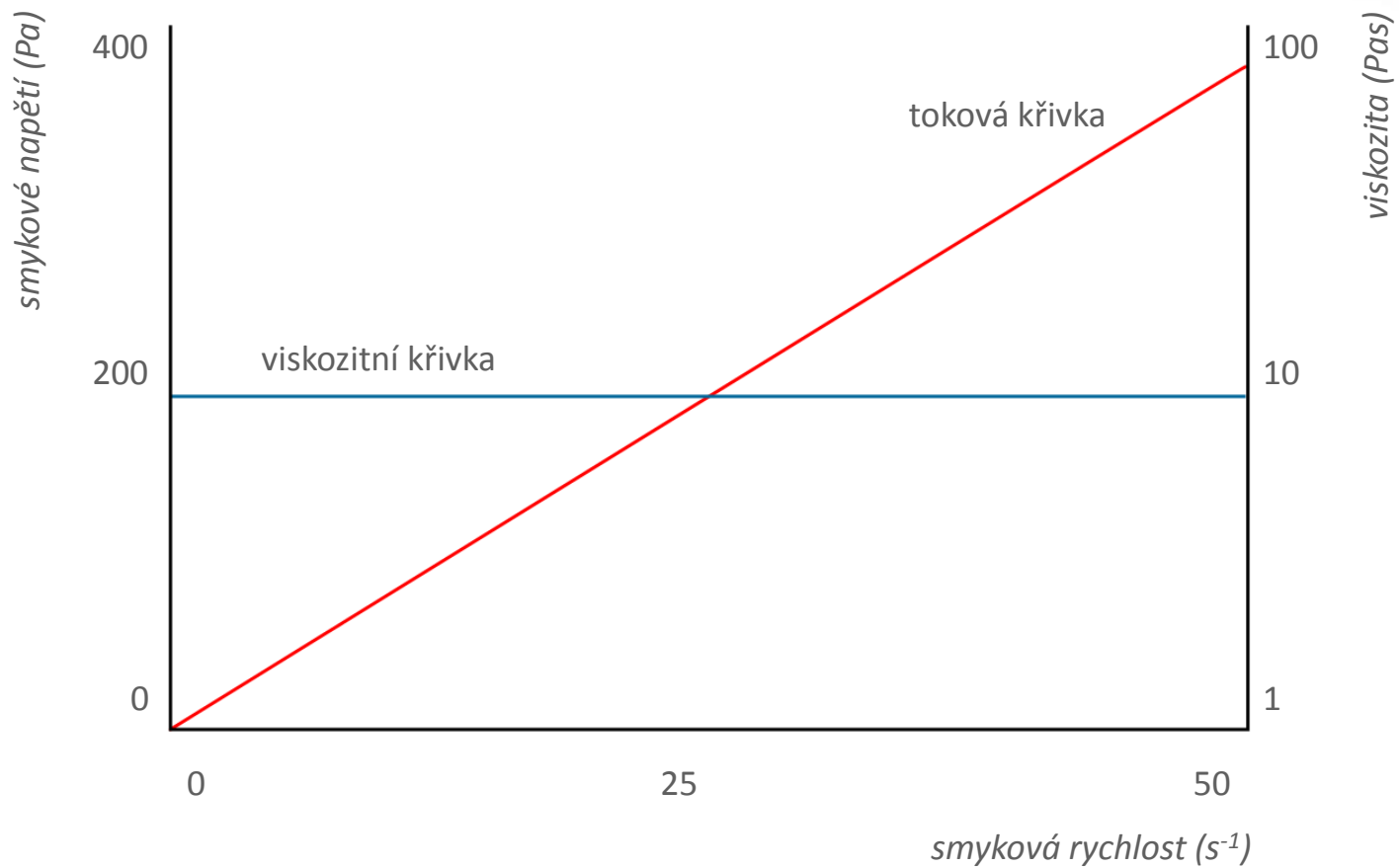
VS

viskozitní křivka $\eta = f(\dot{\gamma})$

NEWTONSKÉ CHOVÁNÍ

PŘÍKLAD: OLEJ

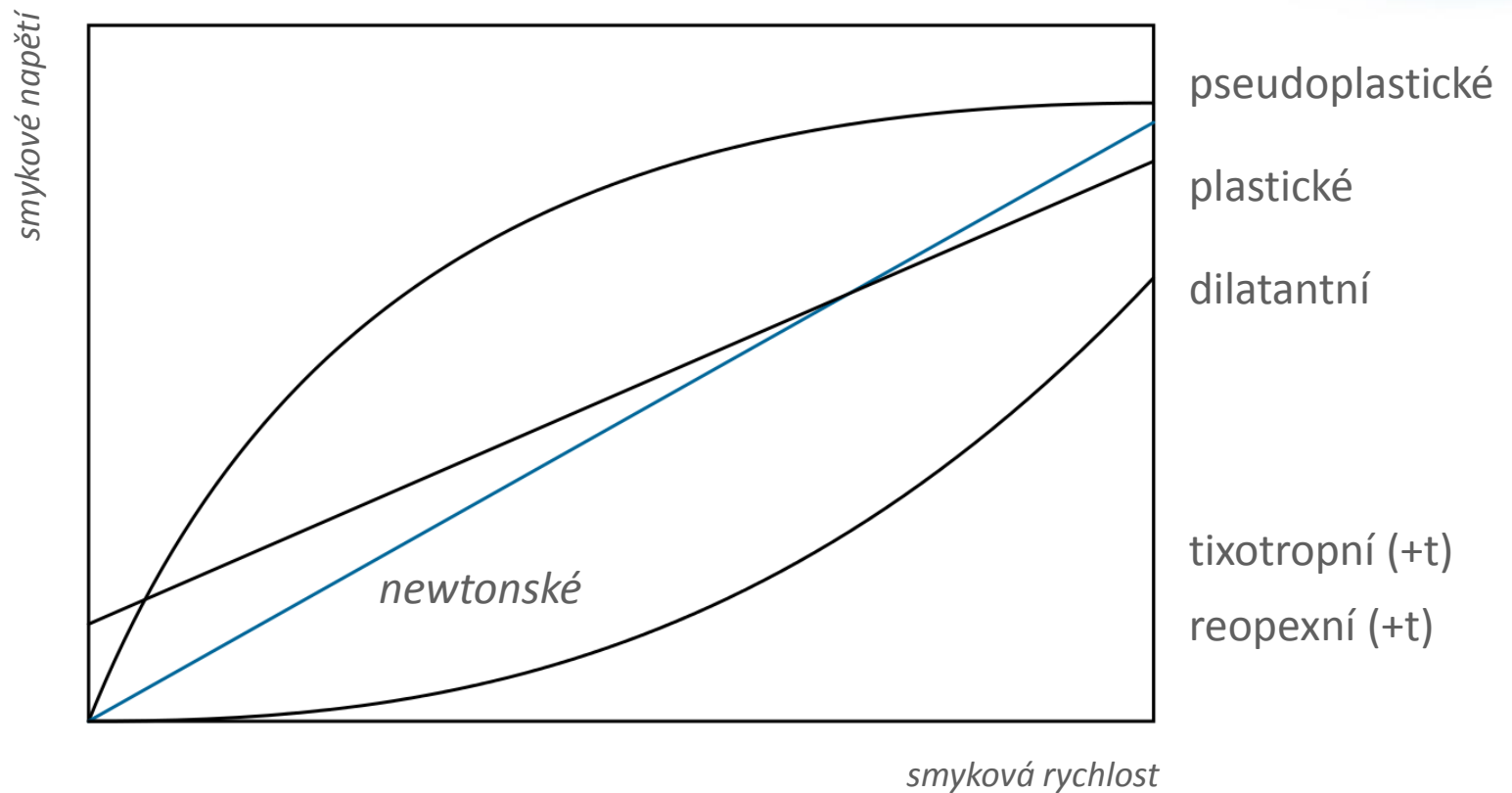
NENEWTONSKÉ CHOVÁNÍ

NENEWTONSKÉ CHOVÁNÍ

- pseudoplastické (shear thinning)
- dilatantní (shear thickening)
- tixotropní
- reopexní

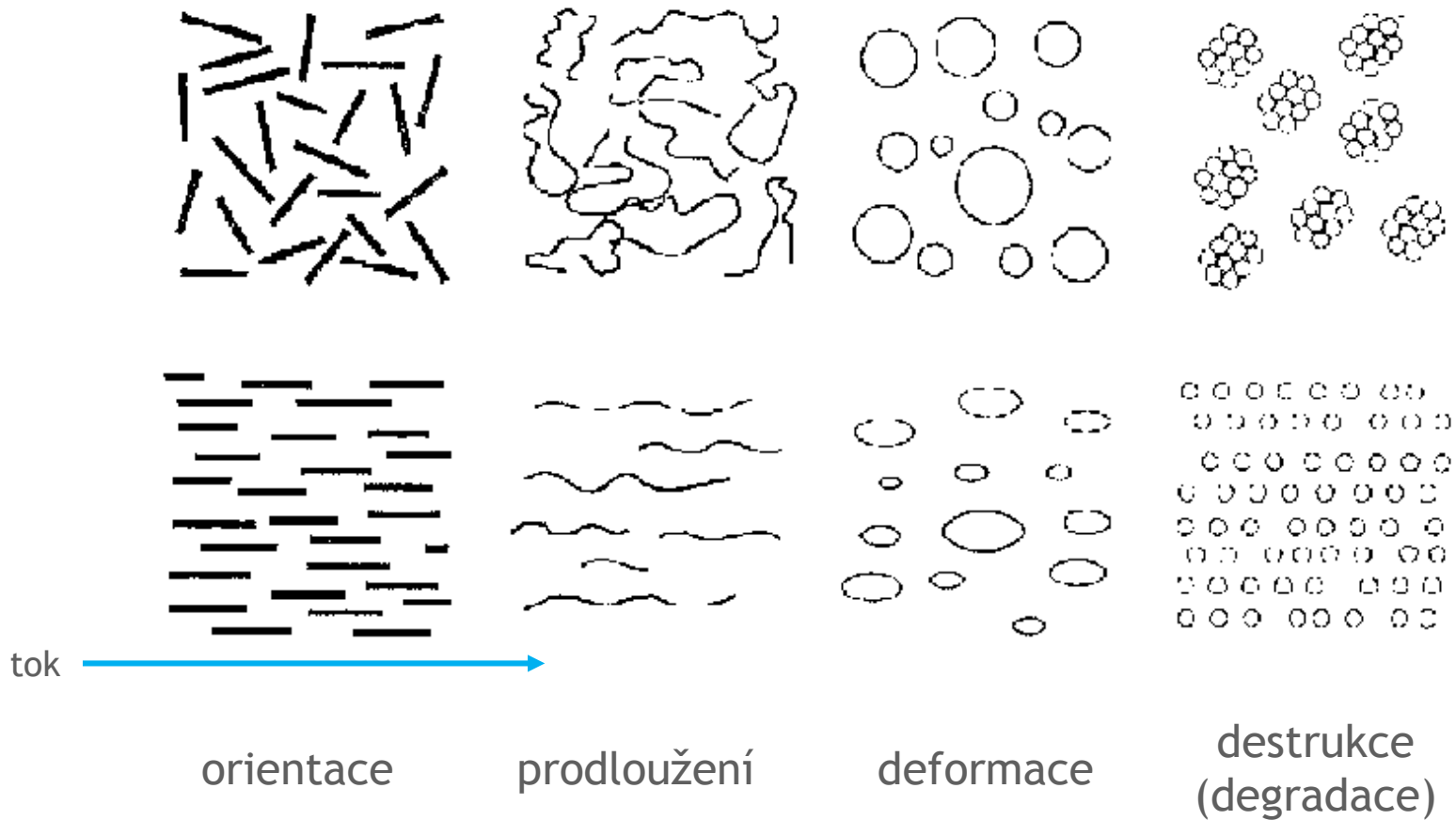
NENEWTONSKÉ CHOVÁNÍ

NENEWTONSKÉ CHOVÁNÍ

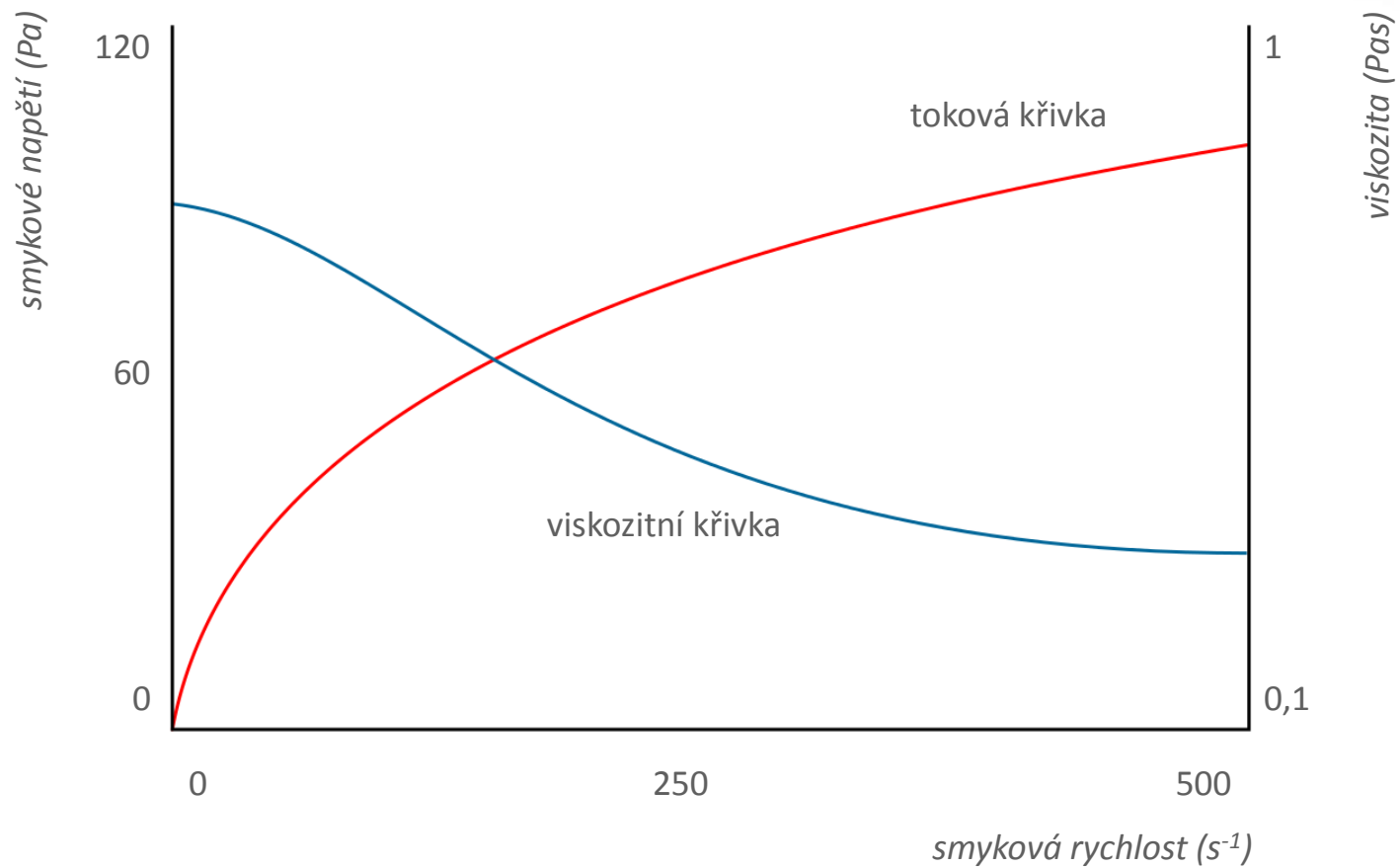
PSEUDOPLASTICKÉ CHOVÁNÍ

STRUKTURNÍ DŮVODY

PSEUDOPLASTICKÉ CHOVÁNÍ

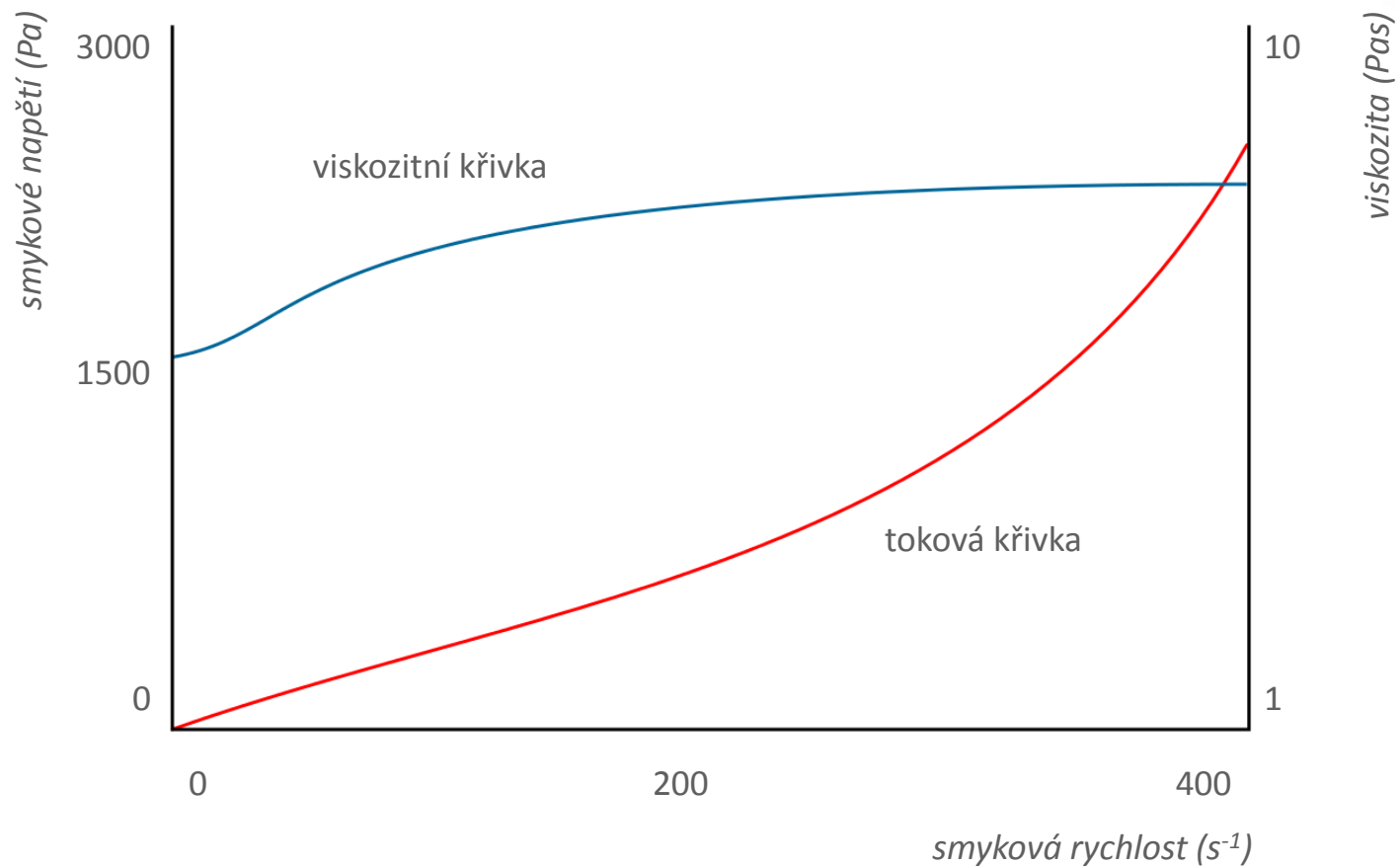
PŘÍKLAD: barva

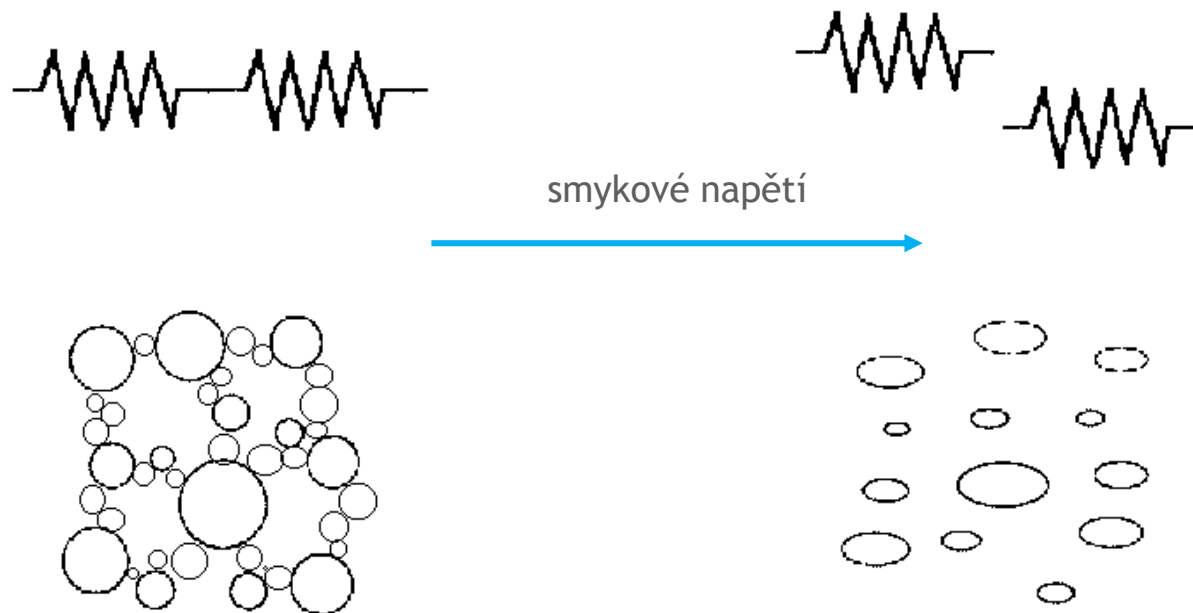
DILATANTNÍ CHOVÁNÍ

PŘÍKLAD: PVC plastizol, disperze jílu, bentonit

MEZ TOKU (YIELD STRESS)

- smykové napětí k překonání elastického chování a dosažení tokového chování
- τ_0

MATEMATICKÉ MODELY

newton

$$\tau = \eta \cdot \dot{\gamma}$$

bingham

$$\tau = \tau_0 + \eta \cdot \dot{\gamma}$$

pseudoplastický

$$\tau = K \cdot \dot{\gamma}^n$$

$$n < 1$$

Ostwald de Waele
(mocninový)

plastický

$$\tau = \tau_0 + K \cdot \dot{\gamma}^n$$

Herschel-Bulkley

dilatantní

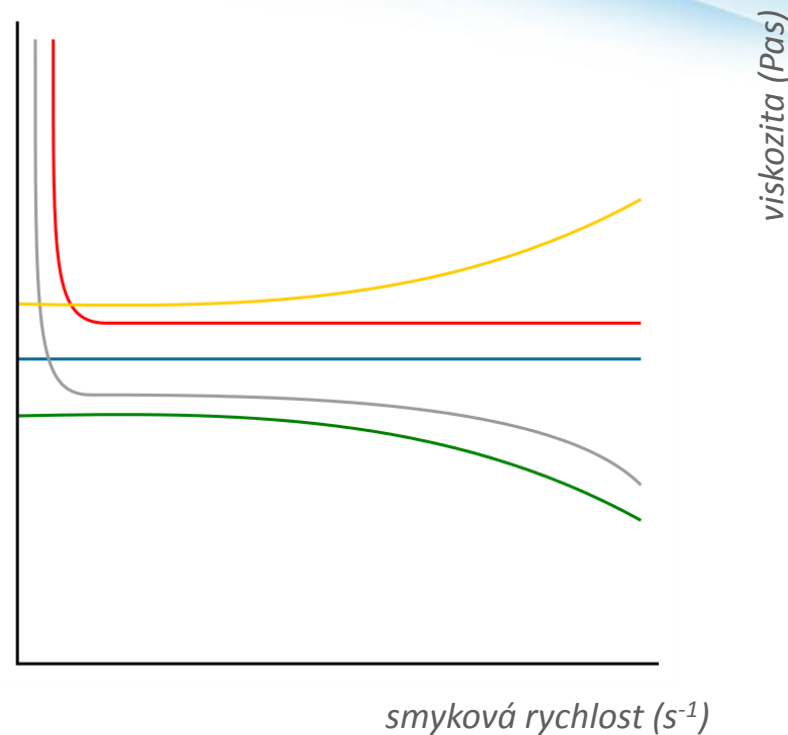
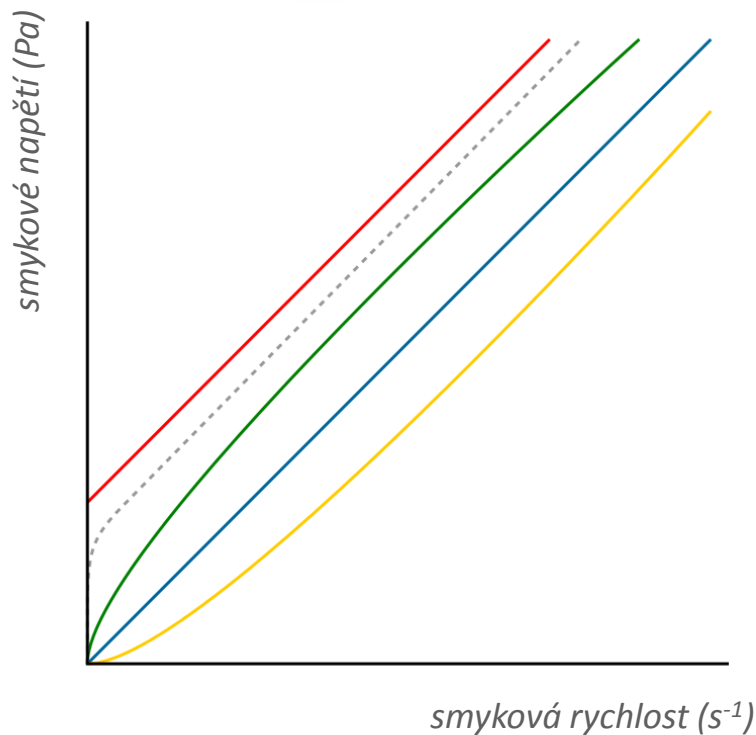
$$\tau = K \cdot \dot{\gamma}^n$$

$$n > 1$$

Ostwald de Waele

- η **zdánlivá viskozita**: poměr okamžité hodnoty smykového napětí a smykové rychlosti

MATEMATICKÉ MODELY TOKU

newton

pseudoplastický

plastický

bingham

dilatantní

MATEMATICKÉ MODELY TOKU

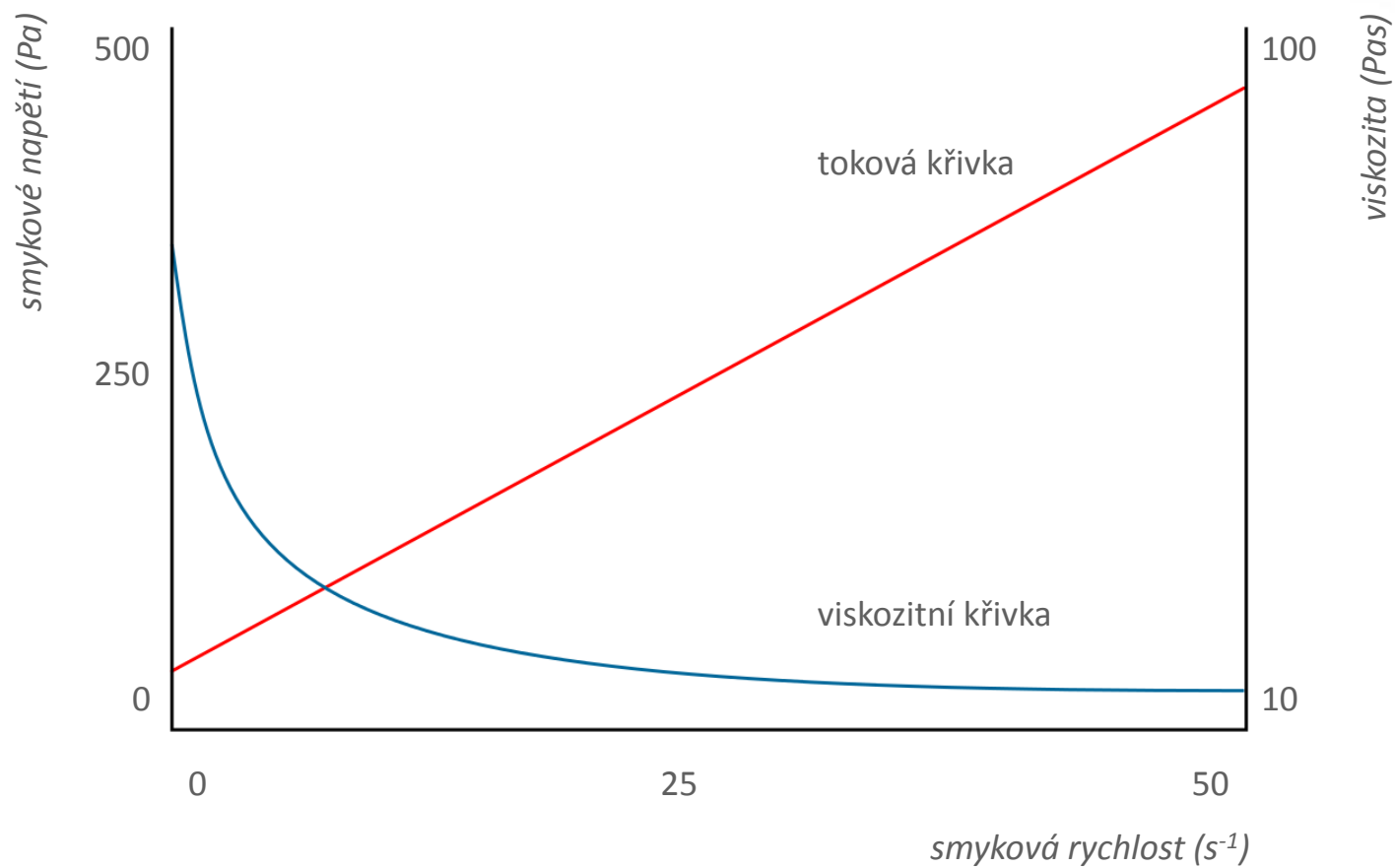
výhody

- snadné zpracování dat
- využití hotových rovnic pro popis reologického chování

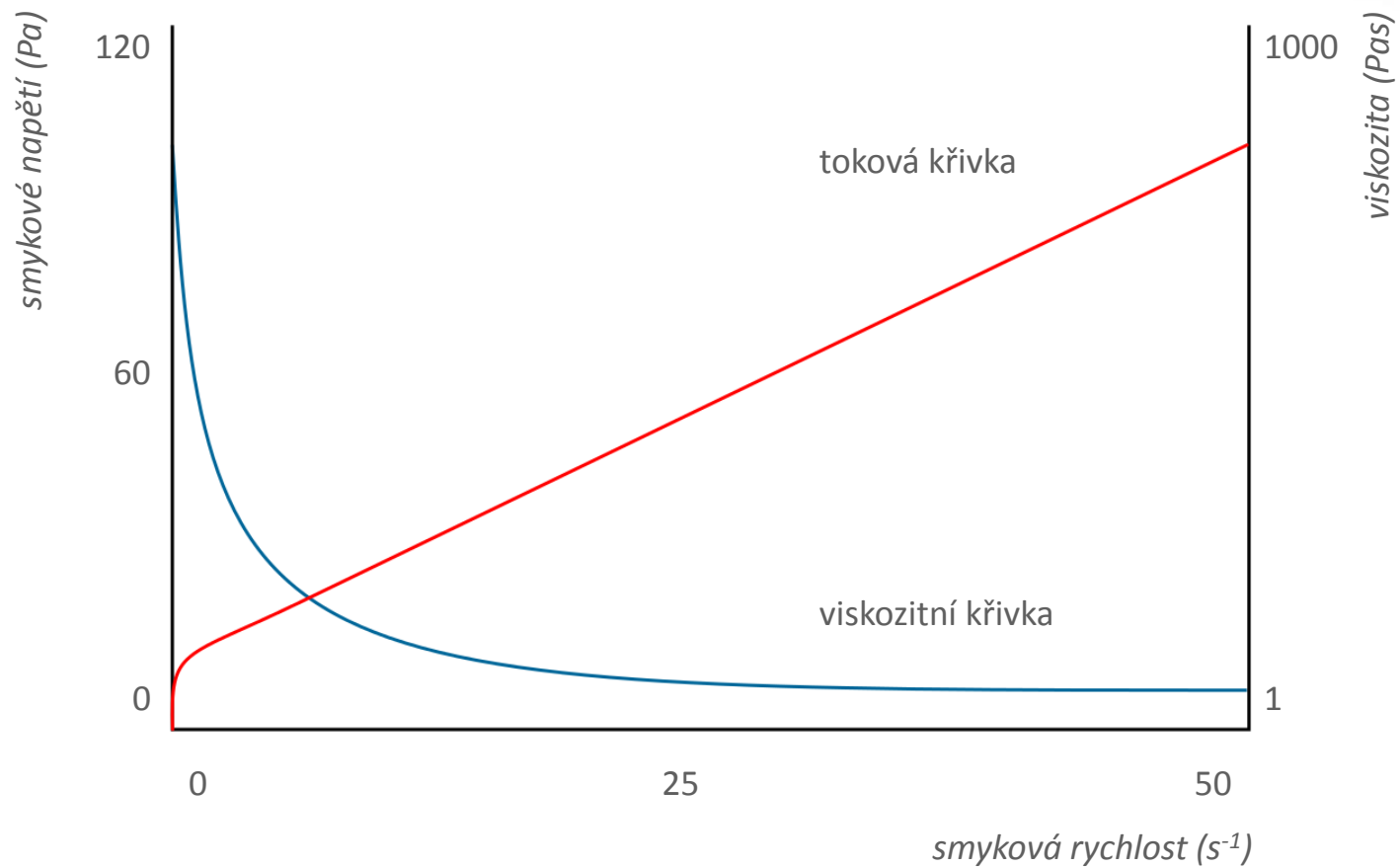
nevýhody

- extrapolace mimo rozsah měření
- přeceňování fyzikálního významu parametrů
- $\dot{\gamma} \rightarrow 0$ brownův pohyb, mikrovibrace viskozimetru
- $\dot{\gamma} \rightarrow \infty$ turbulence

PŘÍKLAD: zubní pasta

PŘÍKLAD: čokoláda

NE-NEWTONSKÉ CHOVÁNÍ

- **pseudoplasticita** – technologicky výhodná; snižuje energetickou náročnost při míchání, toku kapalin potrubím apod. (roztoky a taveniny polymerů, roztoky mýdel a detergentů)
- **dilatance** – technologicky nevýhodná; komplikuje technologické procesy, zvyšuje energetickou náročnost (některé vysoce koncentrované suspenze)

VISKOZIMETRY, REOMETRY MĚŘÍCÍ SYSTÉMY

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

- základní přístroje
- kapilární viskozimetry
- viskozimetry s padající kuličkou
- rotační viskozimetry
- rotační reometry
- senzory - geometrie
- extenzní reometry
- vytlačovací reometry

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

PRINCIP	ZAŘÍZENÍ	MĚŘENÁ VELIČINA
biosenzor	prst	odpor (síla, tlak)
objemový průtok	fordova nálevka	čas
	kapilární viskozimetr	čas (tlak, dislokace)
padající kulička	Höpplerův viskozimetr	čas
komprese	kompresní viskozimetr	síla, dislokace
rotace	rotační viskozimetr, reometr	síla, dislokace

RELATIVNÍ vs ABSOLUTNÍ

PRST

- levné
- jednoduché
- rychlé
- snadno čistitelné
- relativní měření
- nereprodukovatelné
- 'nebezpečné'

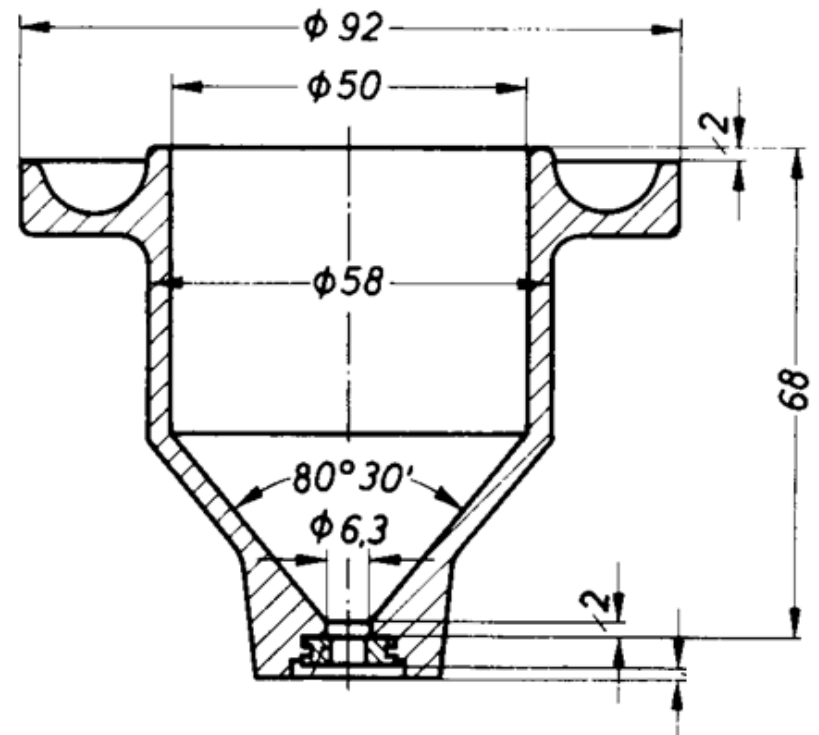
FORDŮV POHÁREK (FORD CUP)

princip

- měření času definovaného objemu potřebného k průtoku skrz trysku
- 240 s DIN cup 4

aplikace

- regulace viskozity laků a barev ve stříkací komoře

FORDŮV POHÁREK

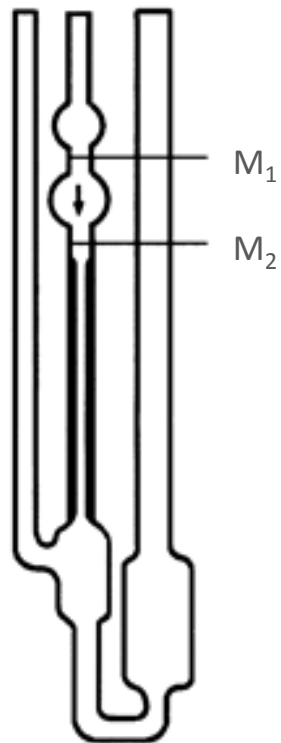
výhody

- levné
- jednoduché
- rychlé

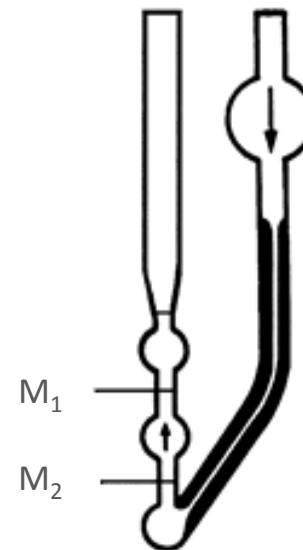
nevýhody

- kontrola teploty
- nepoužitelné pro nenevtonské tekutiny
- nepoužitelné pro materiály s mezí toku

KAPILÁRNÍ VIZKOZIMETR

Ubbelohdeho typ

Cannon-Fenske typ

KAPILÁRNÍ VISKOZIMETR

princip

- měření času protečení kapaliny mezi dvěma ryskami
- $v = C_4 \cdot (t_2 - t_1)$
- C_4 – kapilární konstanta, musí být určena kalibrací
- hnací silou je gravitace

aplikace

- nízko viskózní kapaliny

KAPILÁRNÍ VISKOZIMETR

výhody

- relativně levné
- velmi přesné pro nízko a středně viskózní kapaliny
- možnost kalibrace
- absolutní měření pro newtonské kapaliny

KAPILÁRNÍ VISKOZIMETR

nevýhody

- velmi dlouhé měření
- nesnadno čistitelné
- relativní měření pro neneutonské kapaliny
- omezená teplota

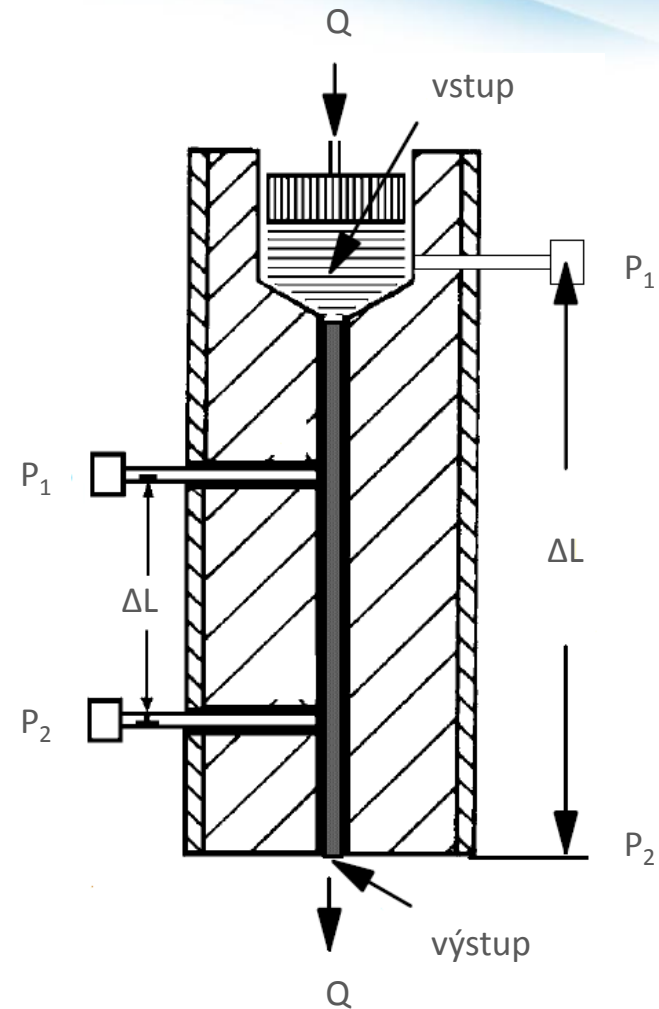
VYSOKOTLAKÝ KAPILÁRNÍ VISKOZIMETR

princip

- vzorek tlačěn pístem kapilárou
- měření rozdílu tlaků a protlačený objem
- $\eta = (\pi R^4 \cdot \Delta p) / (8L \cdot Q)$

aplikace

- polymer, tiskařské inkousty

VYSOKOTLAKÝ KAPILÁRNÍ VISKOZIMETR

výhody

- vysoké hodnoty smykových rychlostí
- možnost kalibrace
- absolutní měření

nevýhody

- vysoká cena, velké zařízení
- není vhodné pro nízko viskózní kapaliny
- nesnadno čistitelné

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

VISKOZIMETR S PADAJÍCÍ KULIČKOU (FALLING BALL)

- Höpplerův viskozimetr

VISKOZIMETR S PADAJÍCÍ KULIČKOU (FALLING BALL)

princip

- měření času pádu kuličky mezi dvěma ryskami v temperované trubici se sklonem 10°
- $\eta = K \cdot (\rho_k - \rho_{Fl}) \cdot \Delta t$
- působící síly: gravitace, vztlaková, odpor prostředí

aplikace

- newtonské kapaliny
- rozpouštědla

VISKOZIMETR S PADAJÍCÍ KULIČKOU (FALLING BALL)

výhody

- přesné měření absolutních viskozit newtonských kapalin
- široký rozsah viskozit, $0,5 - 10^5$ mPas

nevýhody

- relativní měření pro neneutonské kapaliny
- jen transparentní vzorky známé hustoty
- nesnadno čistitelné

ROTAČNÍ VISKOZIMETR

princip

- měření kroutícího točivého momentu při dané smykové rychlosti
- senzorový systém – přepočet na reologické veličiny

aplikace

- newtonské i nenewtonské kapaliny
- různé teploty

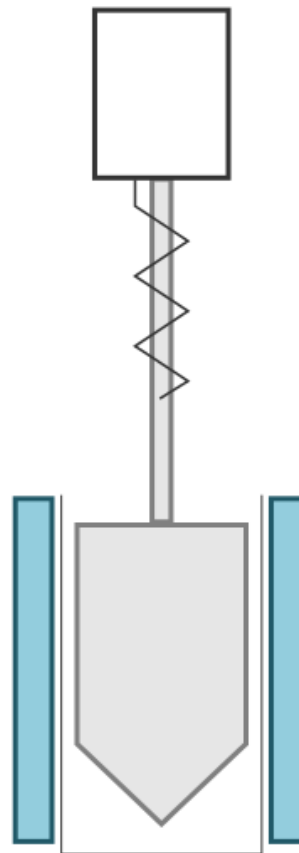

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – KONSTRUKCE

motor s kontrolou rychlosti

měření kroučícího momentu

kontrola teploty
(kapalinou, elektricky, Peltier)

systém senzorů
(koaxiální válce, deska-deska,
kužel-deska)

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester 1, 2 Plus

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester 1, 2 Plus

- absolutní měření: newtonské kapaliny
- relativní měření: nenewtonské kapaliny
- měření odporu při konstantní smykové rychlosti
- bez kontroly teploty
- časová křivka
- rychlé srovnávací měření - použití stejného rotoru
- VT 1 Plus: 1,5 – 300 mPas
- VT 2 Plus: 30 – 400 000 mPas
- spolehlivost 95 %

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester C, D, E

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester C, D, E

- absolutní měření: newtonské kapaliny
- relativní měření: nenewtonské kapaliny
- měření odporu při definované smykové rychlosti ($0,01 \text{ min}^{-1}$ – 200 min^{-1})
- objem vzorku: min. 400 ml
- teplotní senzor
- časová křivka
- toková křivka
- ISO 2555 (Brookfield metoda)

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester C, D, E

- R-Version: 100 – 13 000 000 mPas (40 000 000)*
- L-Version: 15 – 2 000 000 mPas (6 000 000)*
- USB interface
- spolehlivost 99 %

MĚŘICÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester 550

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester 550

- absolutní měření
- měřící geometrie: koaxiální válce, deska-deska, kužel-deska
- teplotní senzor + kontrola teploty
- široký rozsah viskozit
- časová křivka
- toková křivka
- tixotropie
- stanovení meze toku
- vysoká přesnost (ISO, DIN)

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – Viscotester iQ

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – RotoVisco 1

ROTAČNÍ VISKOZIMETR – RotoVisco 1

- absolutní měření
- měřící geometrie: koaxiální válce, deska-deska, kužel-deska
- teplotní senzor + kontrola teploty
- široký rozsah viskozit
- časová křivka
- toková křivka
- tixotropie
- stanovení meze toku
- vysoká přesnost (ISO, DIN)

ROTAČNÍ REOMETR

princip

- měření kroutícího momentu při dané smykové rychlosti (**CR** mód) *nebo*
- měření smykové rychlosti při dané torzi (**CS** mód) *nebo*
- torze aplikována jako sin při různých frekvencích (**OSC** mód)
- senzorový systém – přepoččet na reologické veličiny

aplikace

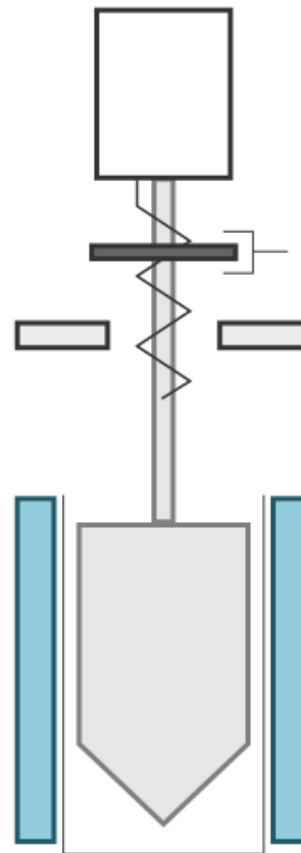
- viskoelastické látky
- podmínky odlišné od okolí

ROTAČNÍ REOMETR – KONSTRUKCE

motor s kontrolou rychlosti

měření kroučícího momentu
nebo rychlosti

kontrola teploty
(kapalinou, elektricky, Peltier)

ložisko (vzduchové, magnetické)
s vysokou tuhostí

systém senzorů
(koaxiální válce, deska-deska,
kužel-deska)

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ REOMETR – RheoStress 1

ROTAČNÍ REOMETR – RheoStress 1

- absolutní měření
- měřící geometrie: koaxiální válce, deska-deska, kužel-deska
- teplotní senzor + kontrola teploty
- rotační testy (CR, CS)
- oscilační testy (CS)
- torze: 0,001 – 100 mNm
- otáčky: 0,025 – 1200 m^{-1}
- frekvence: 0,001 – 100 Hz

MĚŘICÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ REOMETR – RheoStress 6000

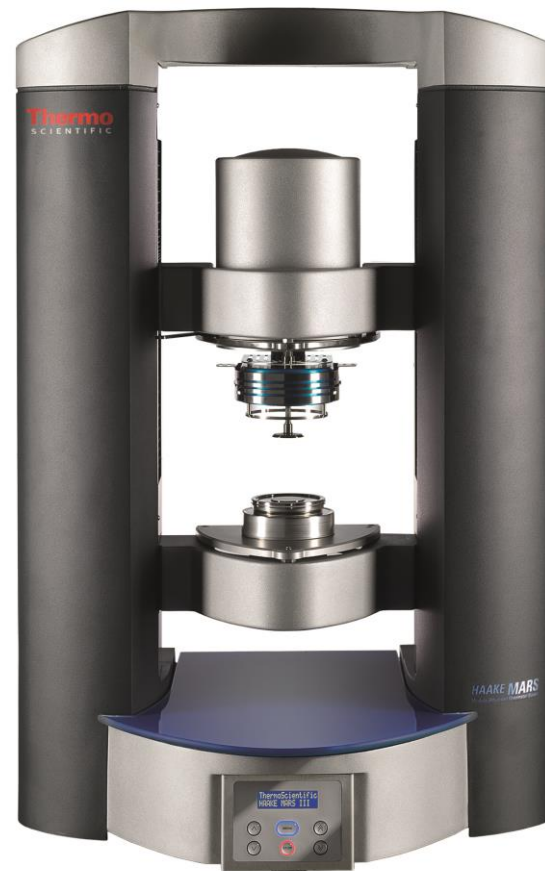

ROTAČNÍ REOMETR – RheoStress 6000

- absolutní měření
- měřící geometrie: koaxiální válce, deska-deska, kužel-deska
- teplotní senzor + kontrola teploty
- rotační testy (CR, CS)
- oscilační testy (CS, CD)
- torze: 0,0005 – 200 mNm
- otáčky: 0,025 – 1500 m^{-1}
- frekvence: 0,0001 – 100 Hz

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

ROTAČNÍ REOMETR – MARS III

modular
advanced
rheometer
system

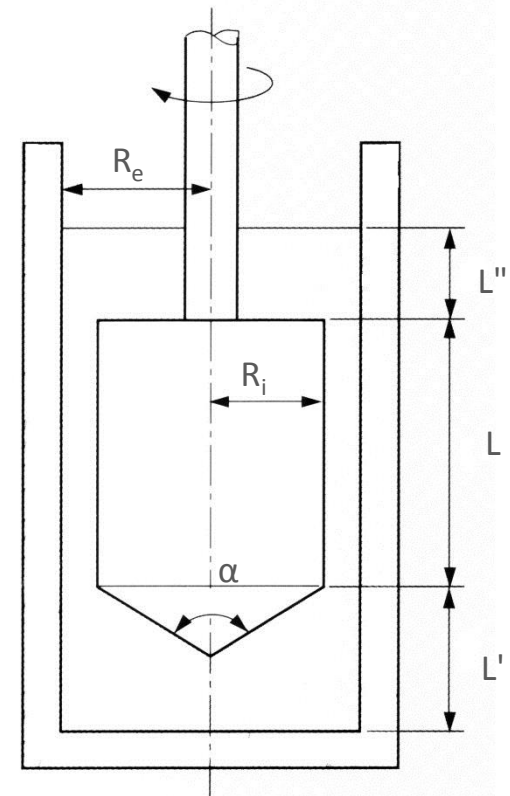
MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

SENZOR	COUNTER SENZOR	VÝHODA
disk, válec – Brookfield	nádoba	cena
lopatkové rotory	nádoba	sedimentace
válec	válec	cena
kužel	deska	cena
deska	deska	oscilace

ROTAČNÍ REOMETR – SENZOR

koaxiální válce (válec-válec)

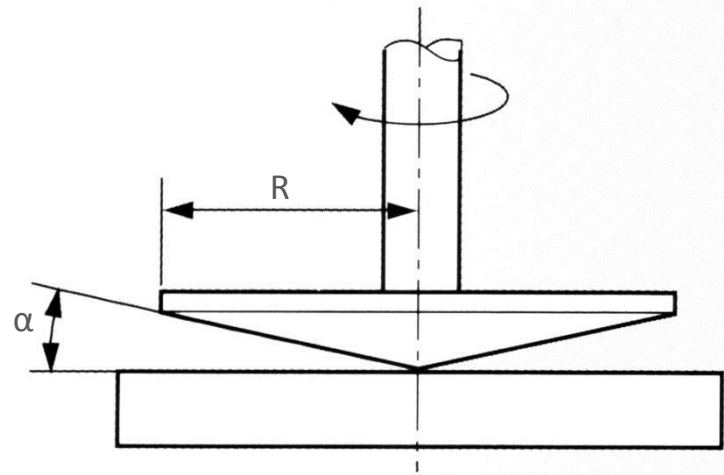
- nízkoviskózní tekutiny (velký povrch rotoru)
- plněné systémy (štěrbina mezi senzory – různá geometrie)

ROTAČNÍ REOMETR – SENZOR

kužel-deska

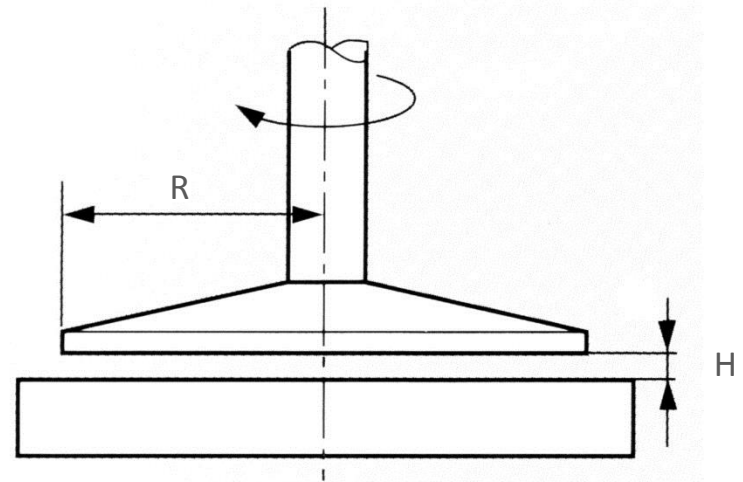
- viskózní tekutiny
- homogenní materiály
- vysoké smykové rychlosti
- snadno čistitelné
- malé množství vzorku

ROTAČNÍ REOMETR – SENZOR

deska-deska

- dynamické měření (oscilace)
- nehomogenní materiály (částičky, vlákna)

rotační reometr – faktor A a M

$$\tau = \eta \cdot \gamma$$

- $A = \tau / M_d$
- $M = \gamma / \Omega$

$$\eta = (A \cdot M_d) / (M \cdot \Omega)$$

- M_d točivý moment
- Ω úhlová rychlost

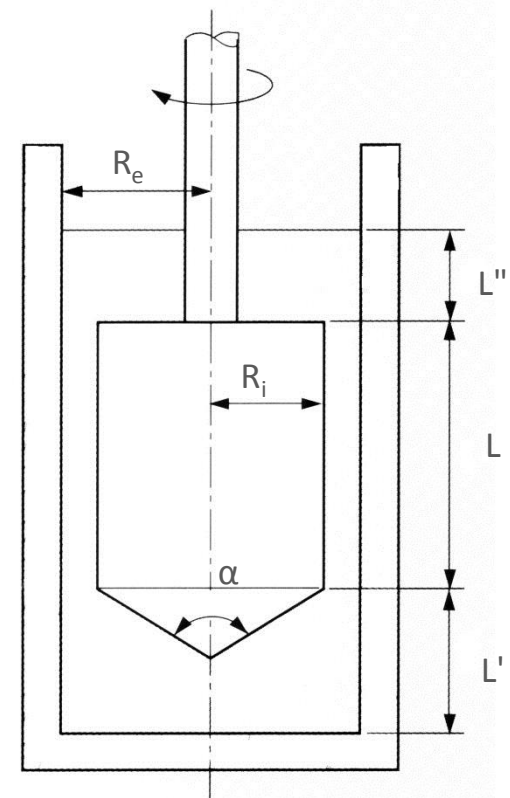
SENZOR VÁLEC-VÁLEC

výhody

- plnění vzorku
- rozměry (štěrbina, povrch)

nevýhody

- čištění
- setrvačnost

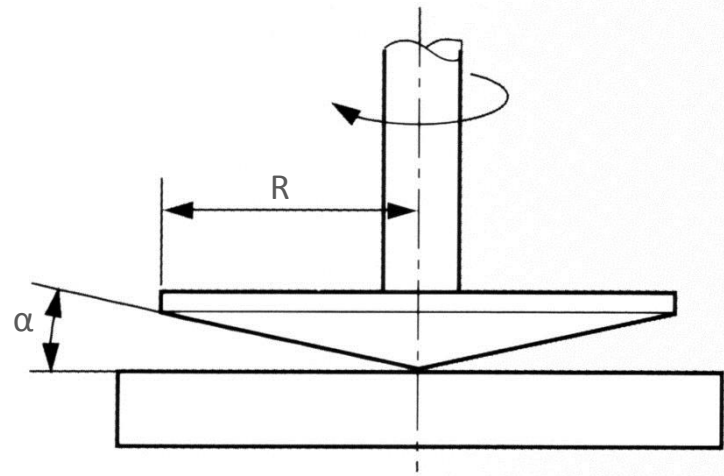
senzor kužel-deska

výhody

- malý objem vzorku
- konstantní smyková rychlost
- čistění

nevýhody

- přesnost plnění
- nastavení štěrbin
- velikost částic

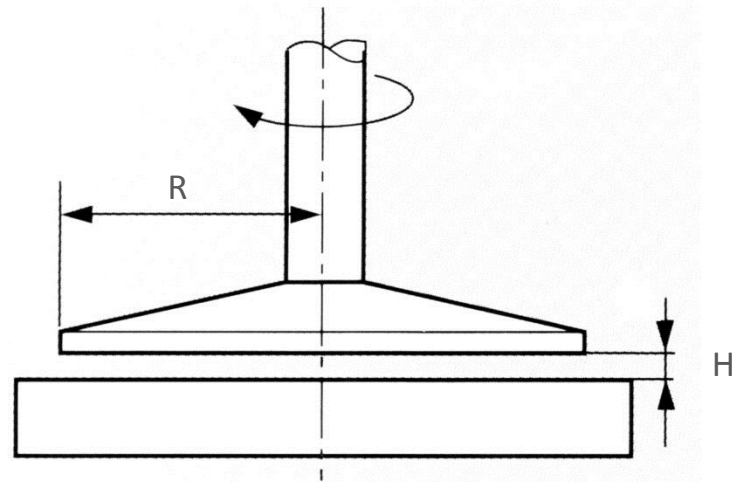
senzor deska-deska

výhody

- nastavení štěrbiny
- velikost částic
- malý objem vzorku
- čištění

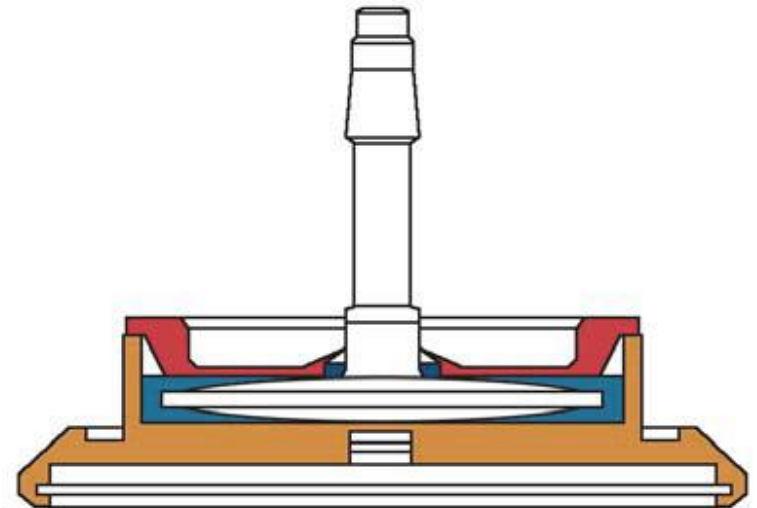
nevýhody

- přesnost plnění
- smyková rychlost

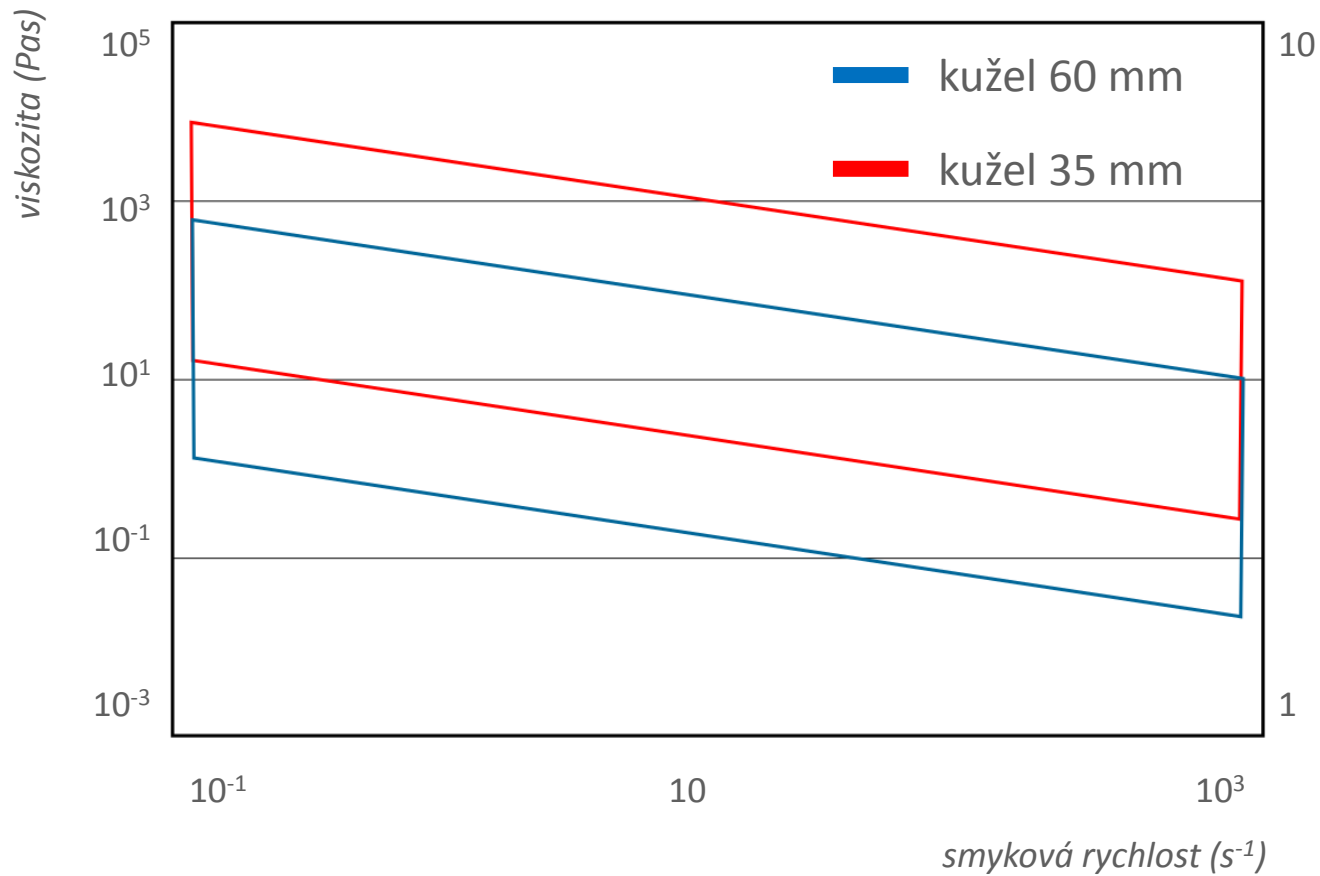

senzory – speciální

- dvojitý kužel s horním krytem (evaporace)
- jednorázové desky (tvrditelné, těžko čistitelné)
- povrchově zdrsňené (skluz na stěně)
- lopatkové rotory (sedimentace, velké částice)

měřící rozsahy

MĚŘÍCÍ ZAŘÍZENÍ

subjektivní dojem ze vzorku

nízká, střední viskozita
snadné čištění

vysoká viskozita, pasty
těžké čištění

velké částičky
sedimentace, separace

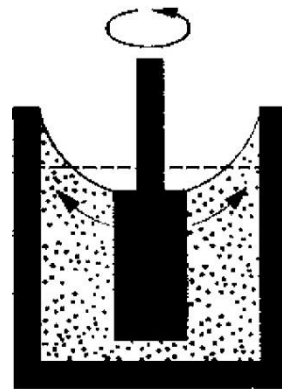
koaxiální válce

kužel-deska
(bez částiček)
deska-deska
(s částičkami)

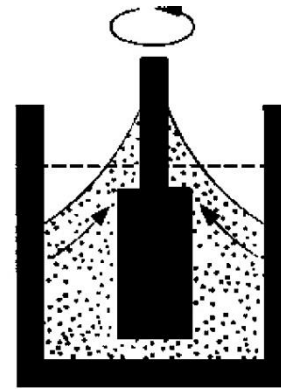
speciální senzory
lopatkové
vroubkované
šroubovitě rýhované

CHYBY PŘI STANOVENÍ VIZKOZITY

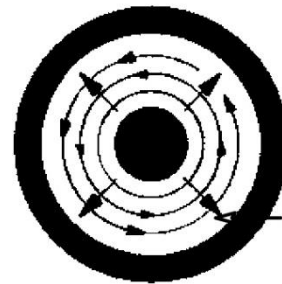
WEISSENBERGŮV EFEKT

viskózní tekutina

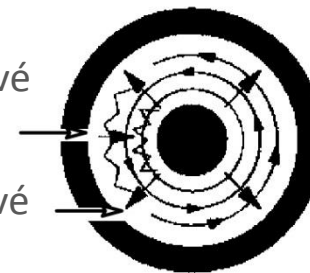

viskoelastická tekutina

normálové
síly

odstředivé
síly

ZDROJ CHYB

- zařízení
- manipulace
- vzorek

ZDROJ CHYB

zařízení

- měření torze (točivého momentu)
- měření otáček
- faktory senzoru (A, M)
- geometrie

ZDROJ CHYB – ZAŘÍZENÍ – DIN 53018

torze $\pm 1 \%$ FSD nebo $\pm 0,5 \%$ ABS

otáčky $\pm 0,5 \%$ ABS

- přesné měření pomocí digitálních kodérů
- větší přesnost pomocí krokových motorů

geometrie $\pm 0,5 \%$ ABS

- tolerance k rozměrům (průměr, délka, úhel)
- tolerance k poloze (vystředění, sklon, vzdálenost)

ZDROJ CHYB

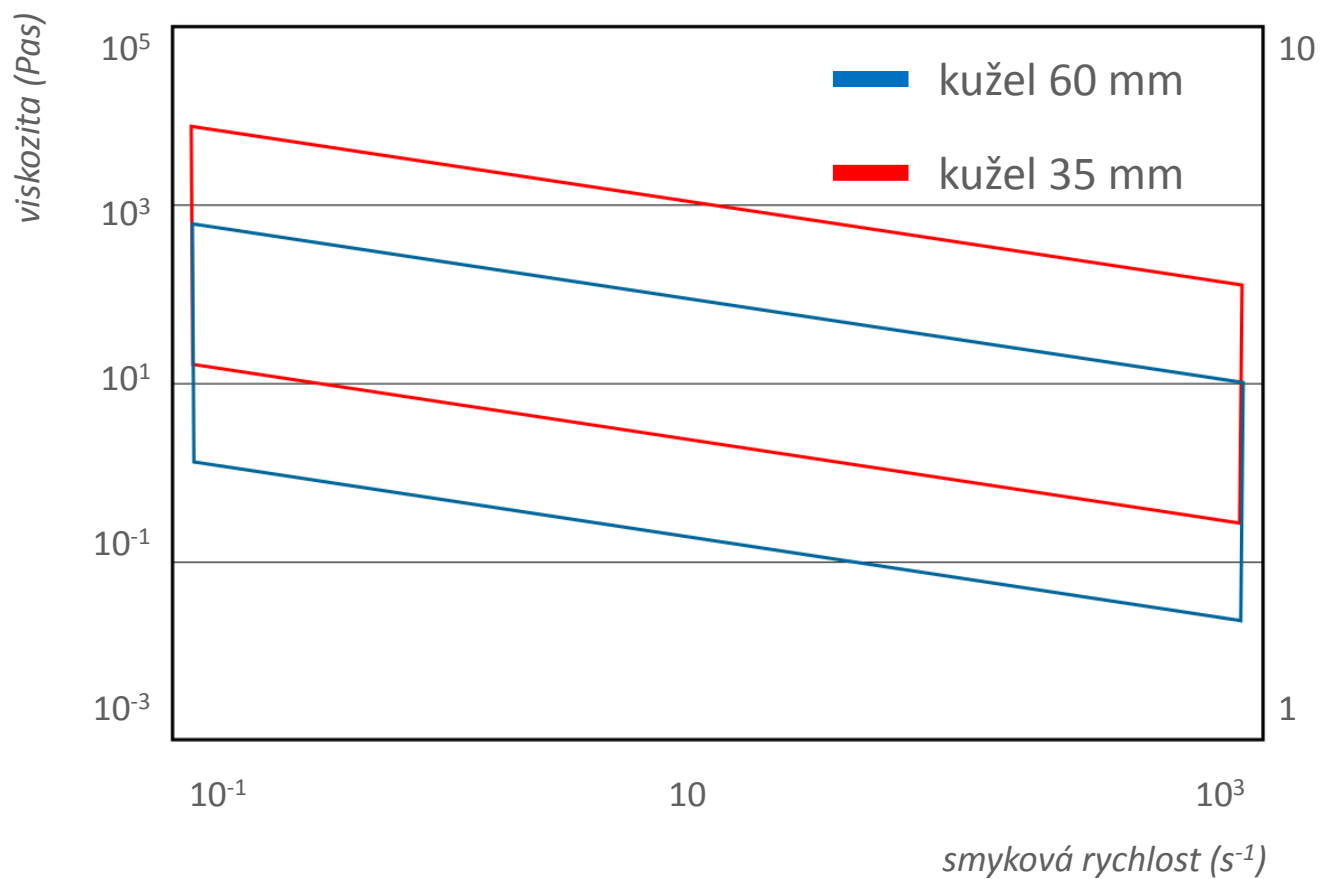
manipulace

- výběr senzoru
- definice měření, testu
- historie vzorku
- dávkování vzorku

důsledek

- nastavení štěrbin
- kontrola teploty
- ohřev vzorku v důsledku smykového namáhání

ZDROJ CHYB – VÝBĚR SENZORU

ZDROJ CHYB

vzorek

- částice, zachycený vzduch
- ztráta rozpouštědla
- chemická reakce
- botnání VS smršťování

důsledek

- skluz na stěnách měřících tělísek
- elasticita, pružnost
- Taylorovy víry; sedimentace

SPECIÁLNÍ ZDROJE CHYB

vzduchové ložisko

- ložiskové tření + viskozita vzduchu

tuhost měřicí osy

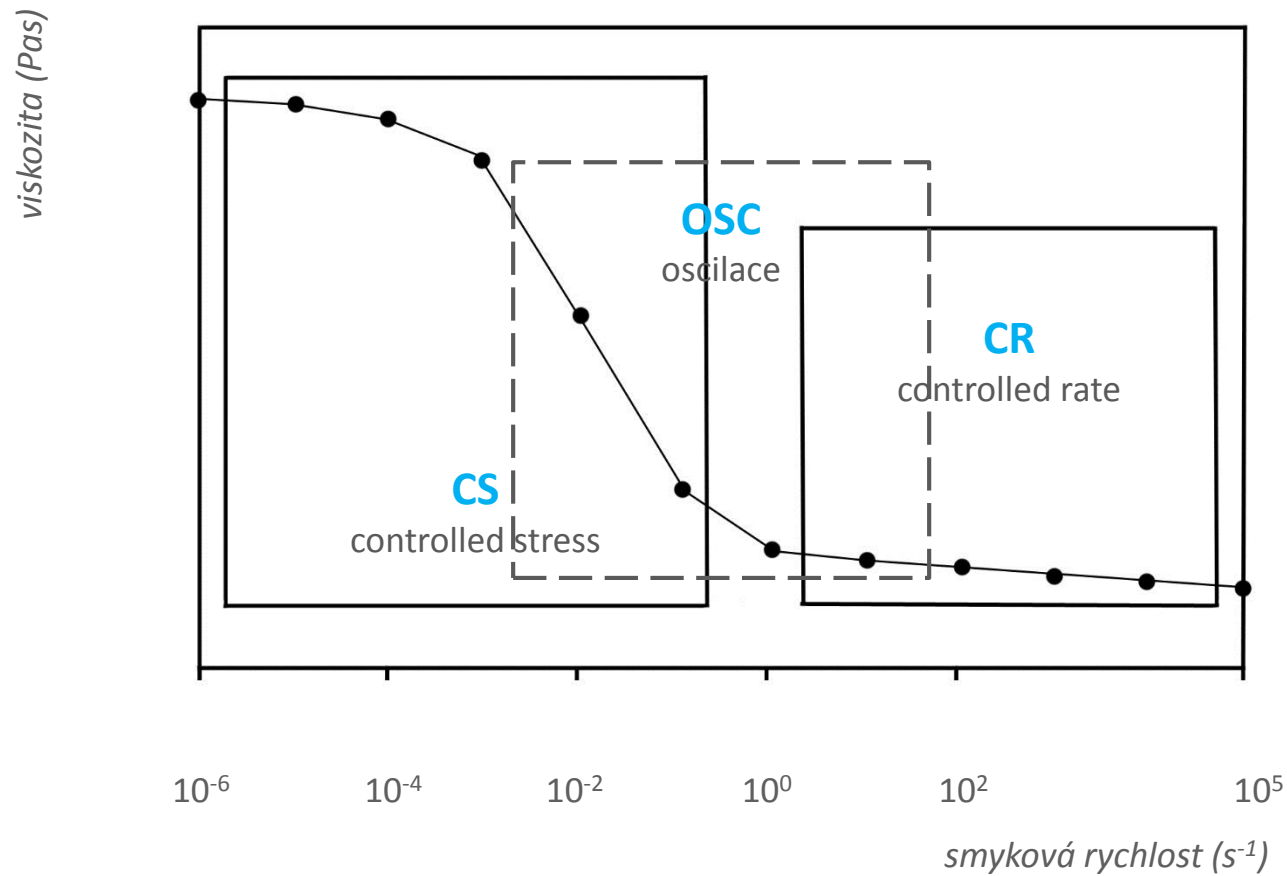
- vysoce viskózní pasty

vysoké zrychlení

- setrvačnost
- rampy pod 20 s, oscilace nad 20 Hz

VISKOZITA - MĚŘENÍ

PARAMETRY – MÓD MĚŘENÍ

PARAMETRY – ROZSAH

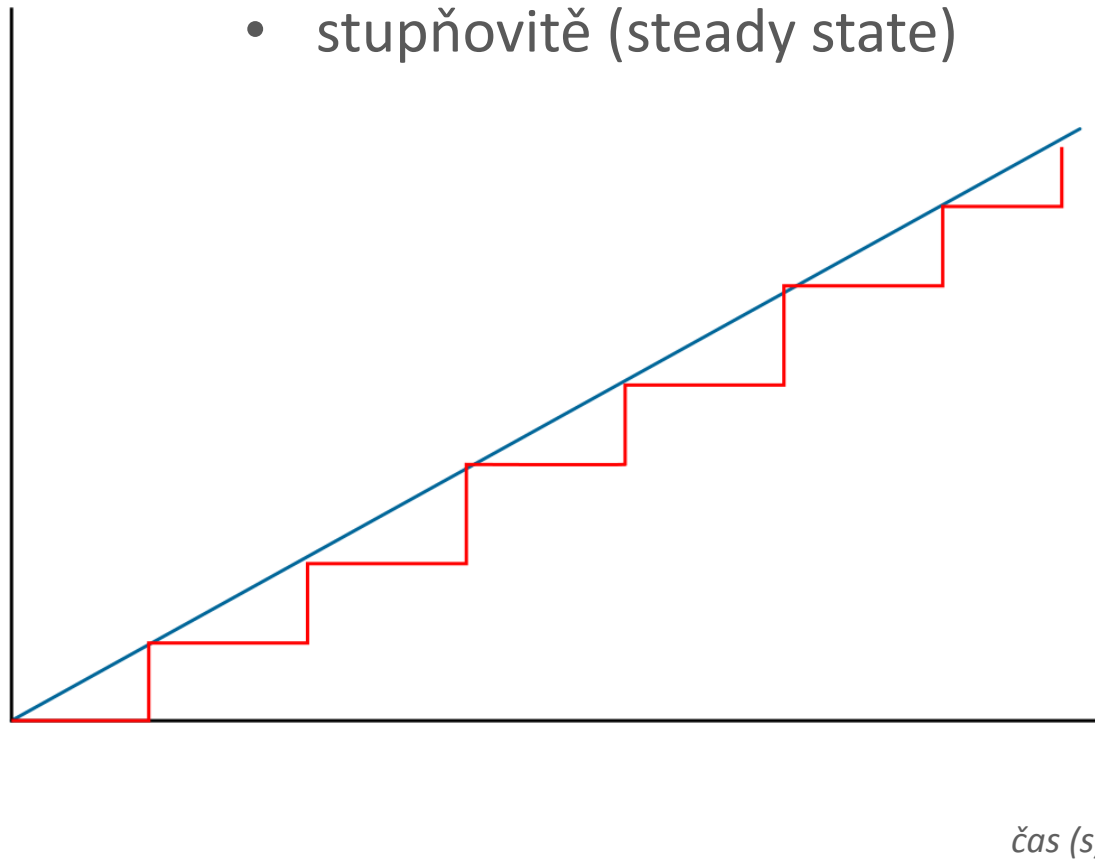
- typicky 0 – 100 s⁻¹
- horní hranice dle stability materiálu, otáček
- dolní hranice dle citlivosti

PARAMETRY – ČAS

- typicky 0,5 – 5 min

PARAMETRY – TYP MĚŘENÍ

- plynule (shear ramp)
- stupňovitě (steady state)

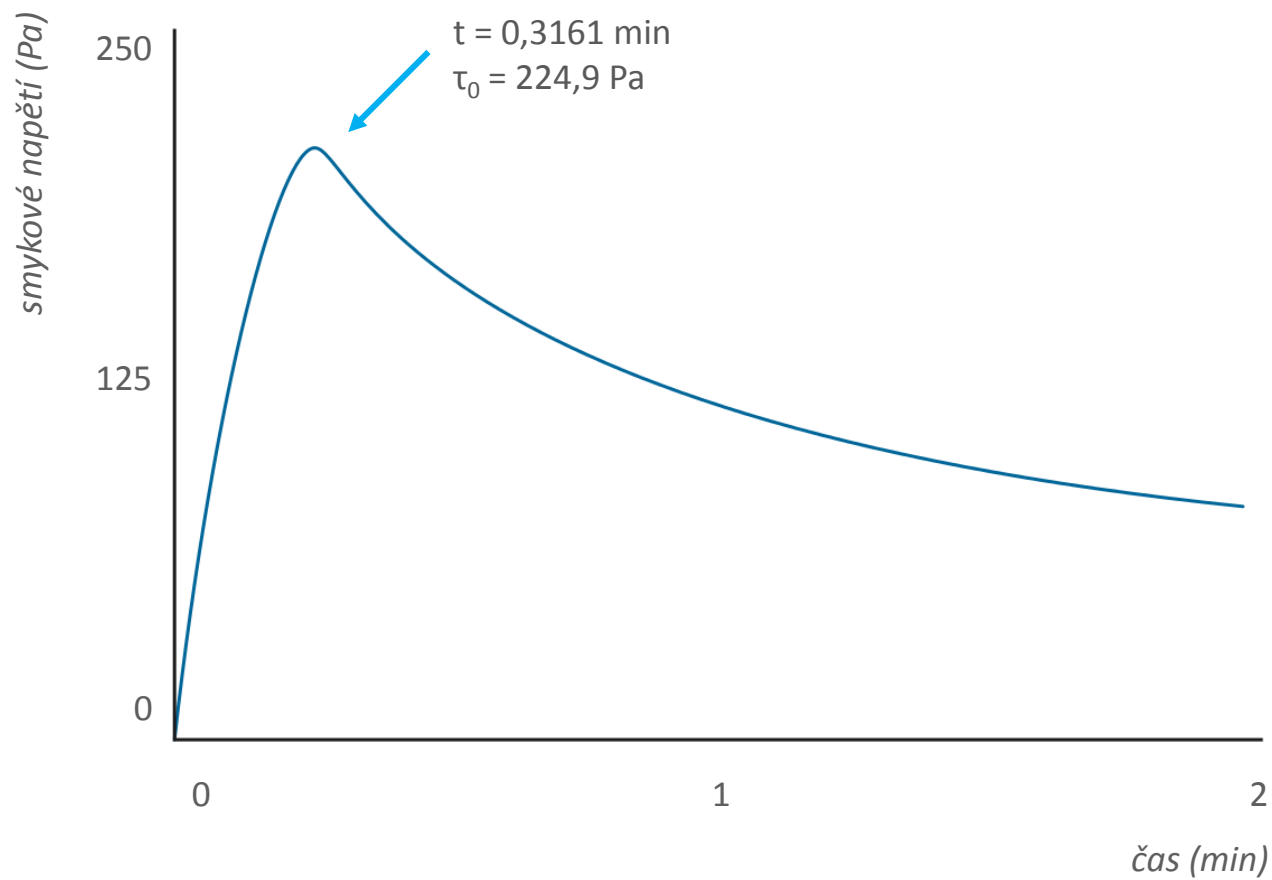
STANOVENÍ MEZE TOKU

- controlled deformation **CD** – pomocí definované deformace
- τ_0 - max. křivky smykové napětí VS čas

- controlled rate **CR** ramp – pomocí definované smykové rychlosti
- τ_0 - extrapolace tokové křivky k smykové rychlosti $\dot{\gamma} = 0$

- controlled stress **CS** ramp – pomocí definovaného smykového napětí
- τ_0 - průnik tečen změn sklonu křivky log deformace VS log smykové napětí

MEZ TOKU - CD

- **vstup:** deformace (konstantní)
- **měření:** smykové napětí τ
- **výsledek:** smykové napětí $\tau = f$ (čas t)
- **hodnocení:** určení maxima křivky

MEZ TOKU CD

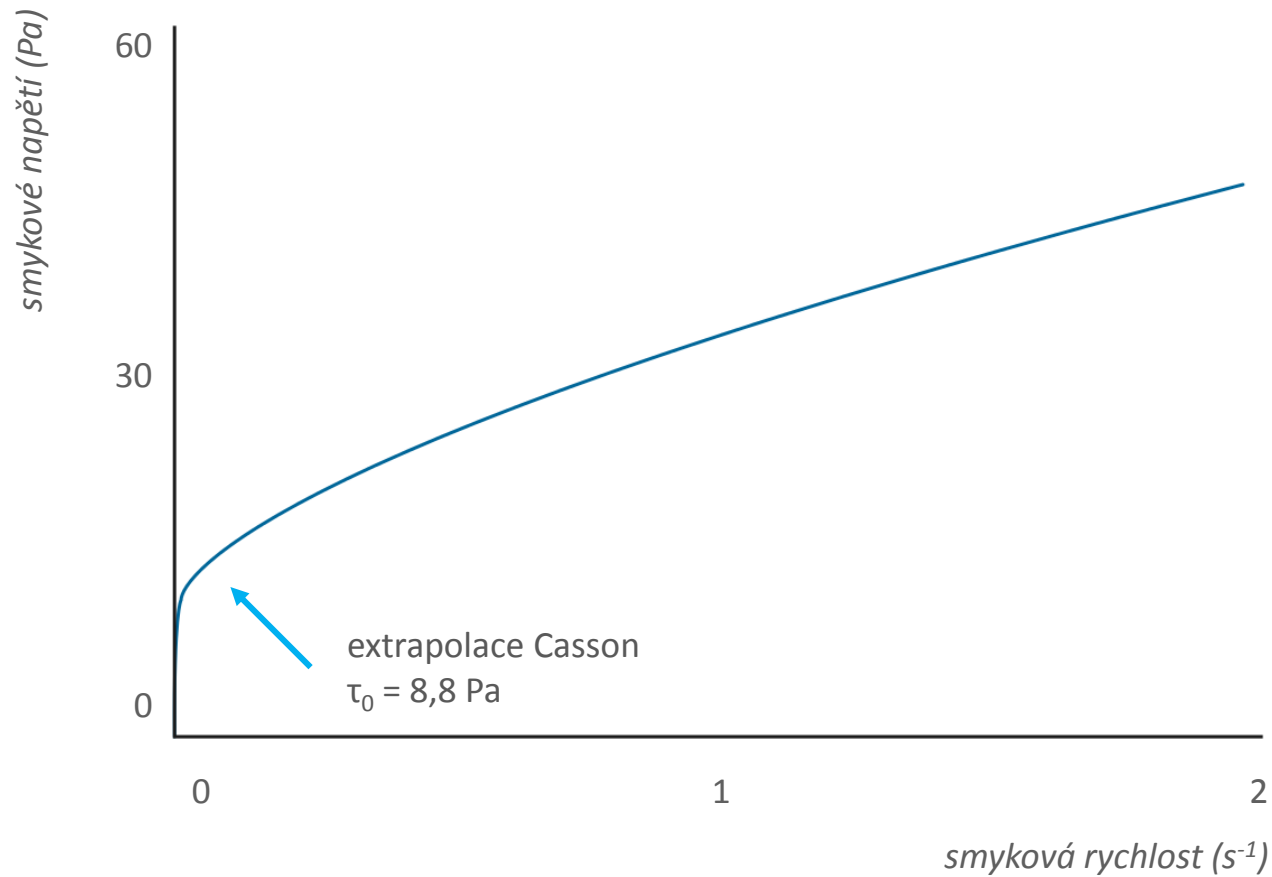

MEZ TOKU - CR

- **vstup:** smyková rychlost $\dot{\gamma}$ (nárůst)
- **měření:** smykové napětí τ
- **výsledek:** smykové napětí $\tau = f$ (smyková rychlost $\dot{\gamma}$)
- **hodnocení:** extrapolace k smykové rychlosti $\dot{\gamma} = 0$

MEZ TOKU - CR

MEZ TOKU CR

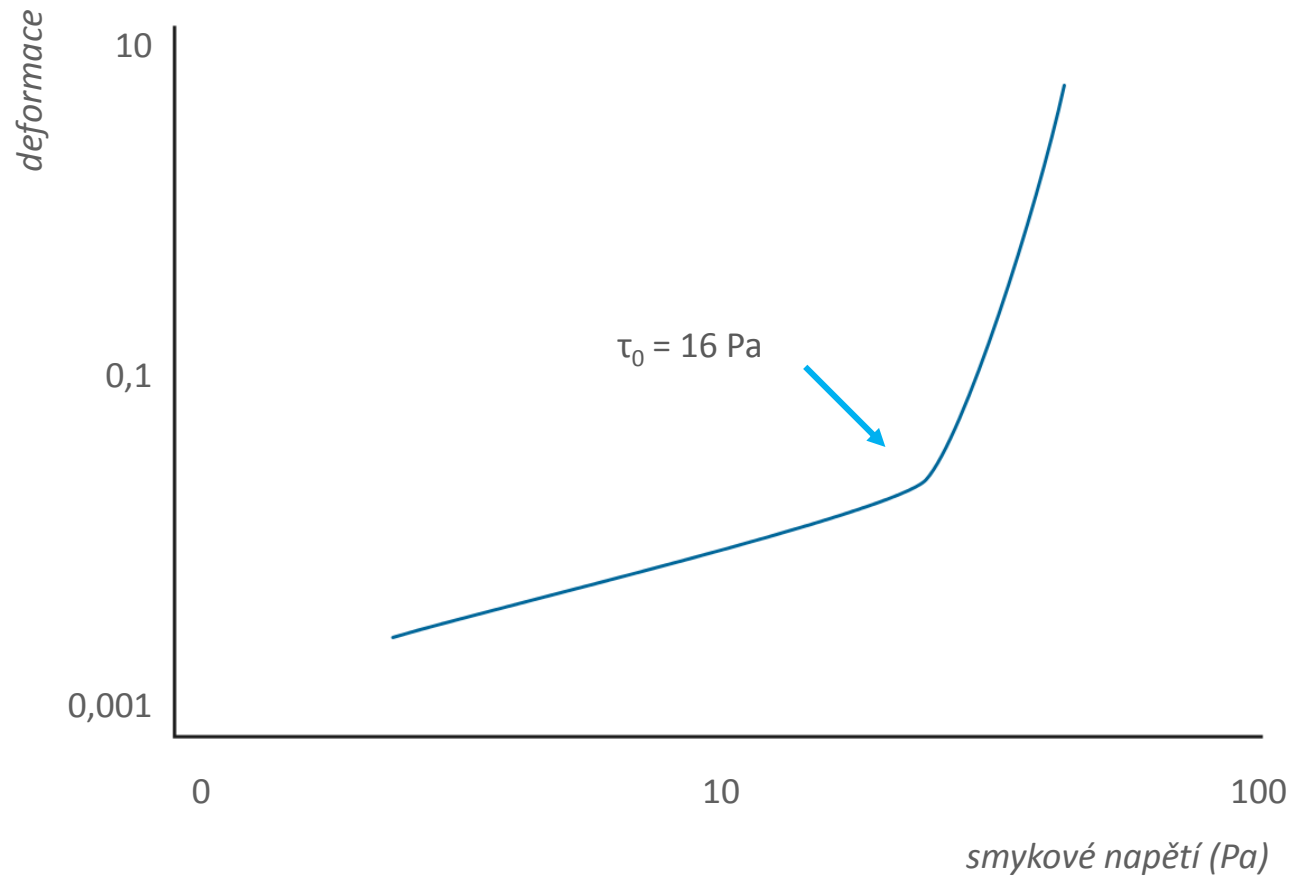

- **vstup:** smykové napětí τ (nárůst logaritmicky)
- **měření:** deformace γ
- **výsledek:** $\log$ deformace $\gamma = f$ (smykové napětí τ)
- **hodnocení:** přechod mezi lineárními částmi

MEZ TOKU - CS

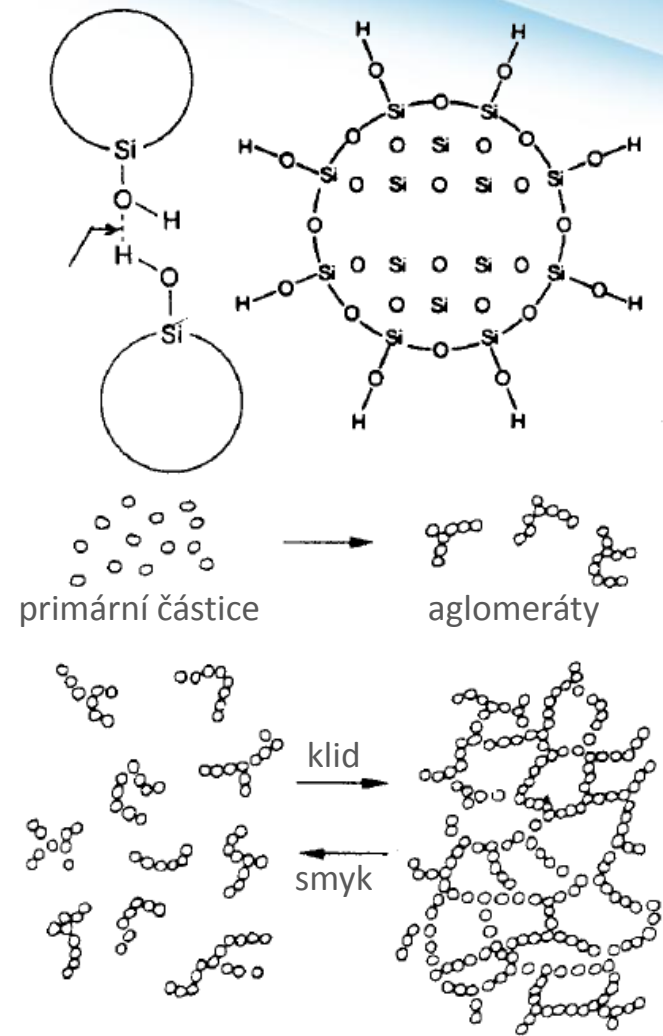
MEZ TOKU CS

VLIV DOBY PŮSOBENÍ SMYKOVÉHO NAMÁHÁNÍ

ČASOVĚ ZÁVISLÉ CHOVÁNÍ

- tixotropie
- reopexie
- souvislost se strukturou
- primární částice – aglomeráty – síť
- orientace částic ve směru toku

DEFINICE

- pokles viskozity v závislosti na čase při namáhání (řídnutí)
- kompletní obnova struktury v závislosti na čase bez namáhání

URČENÍ TIXOTROPIE

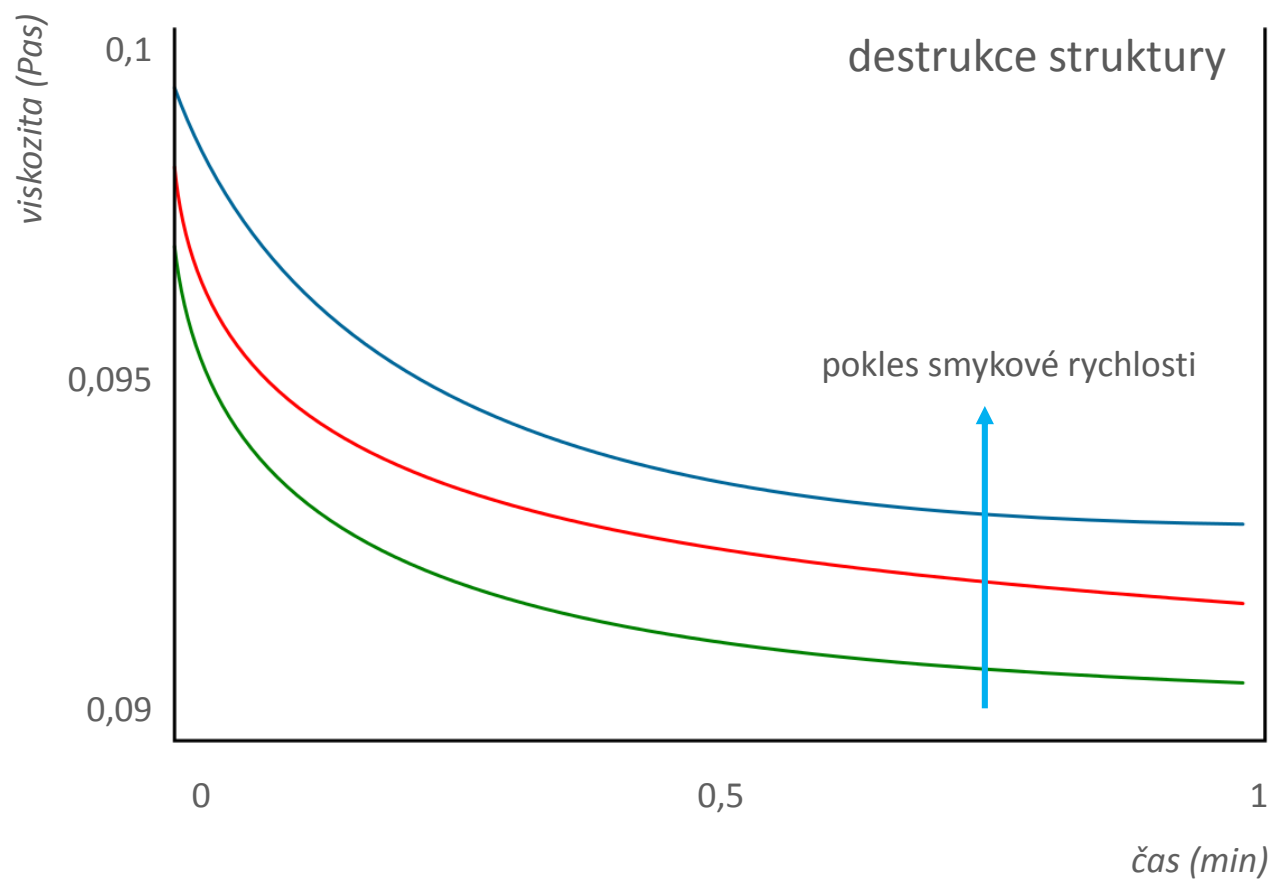
časová křivka

- deformace při konstantní smykové rychlosti
- oscilace
- časová křivka při různých časech regenerace

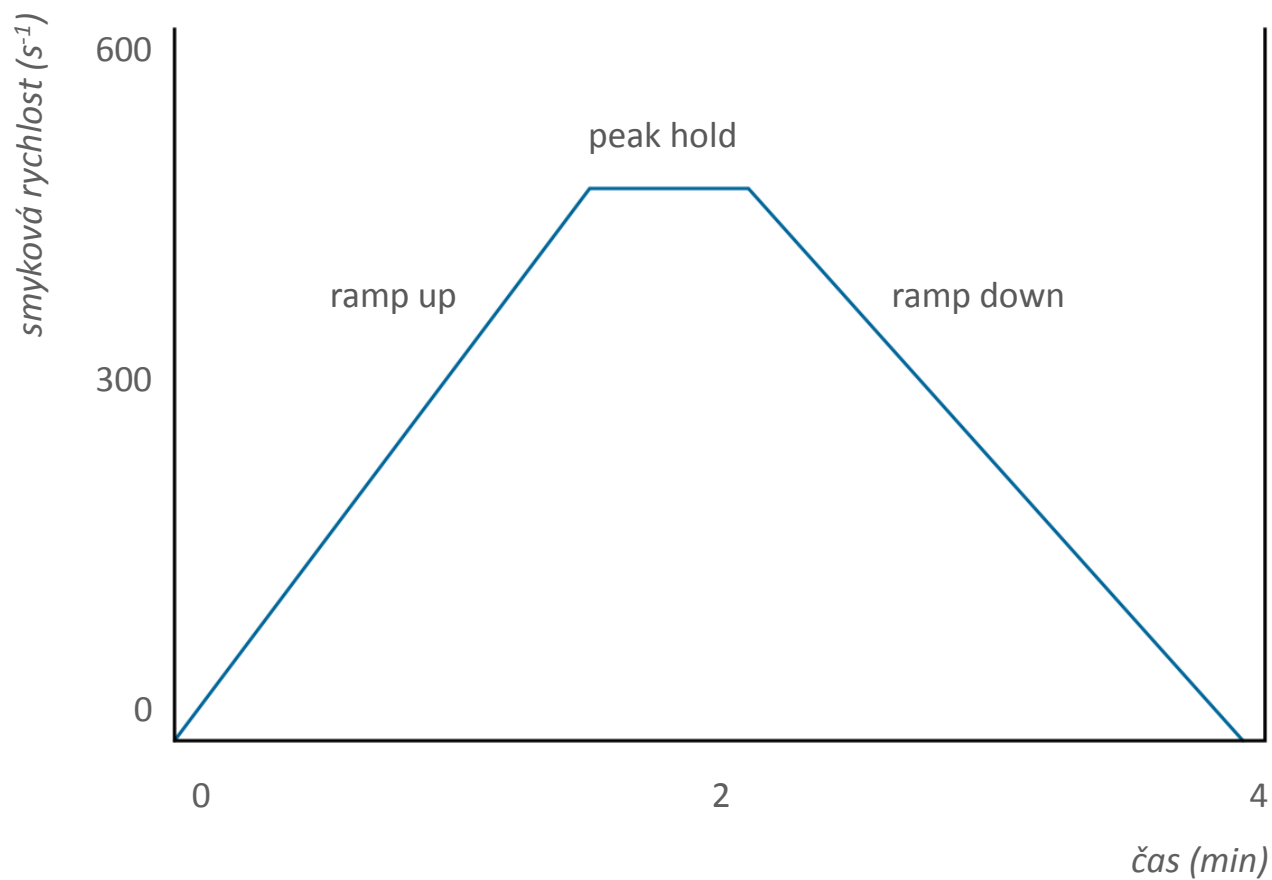
toková křivka

- hysterézní křivka při různých teplotách

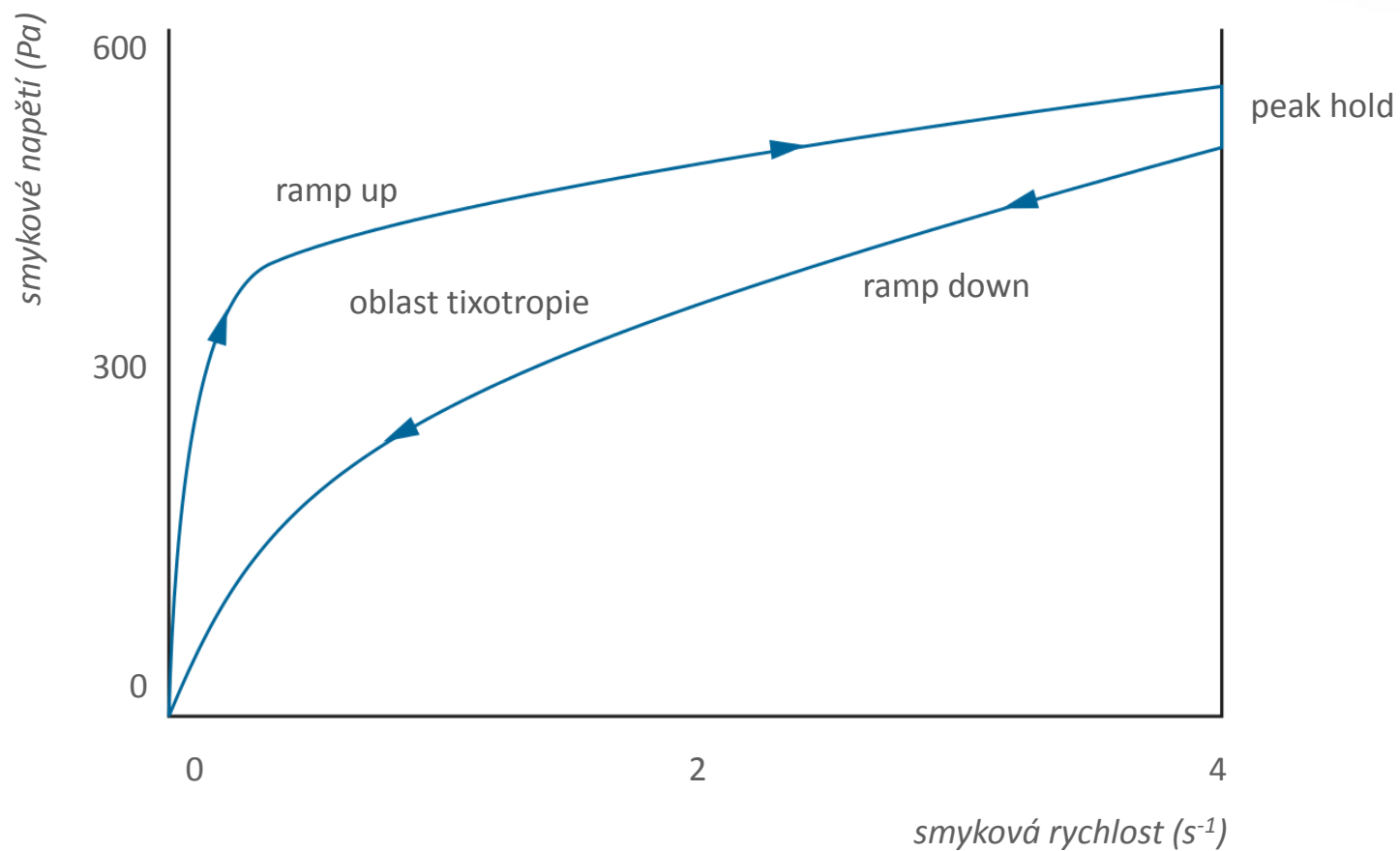
ČASOVÁ KŘIVKA

TOKOVÁ KŘIVKA

TOKOVÁ KŘIVKA

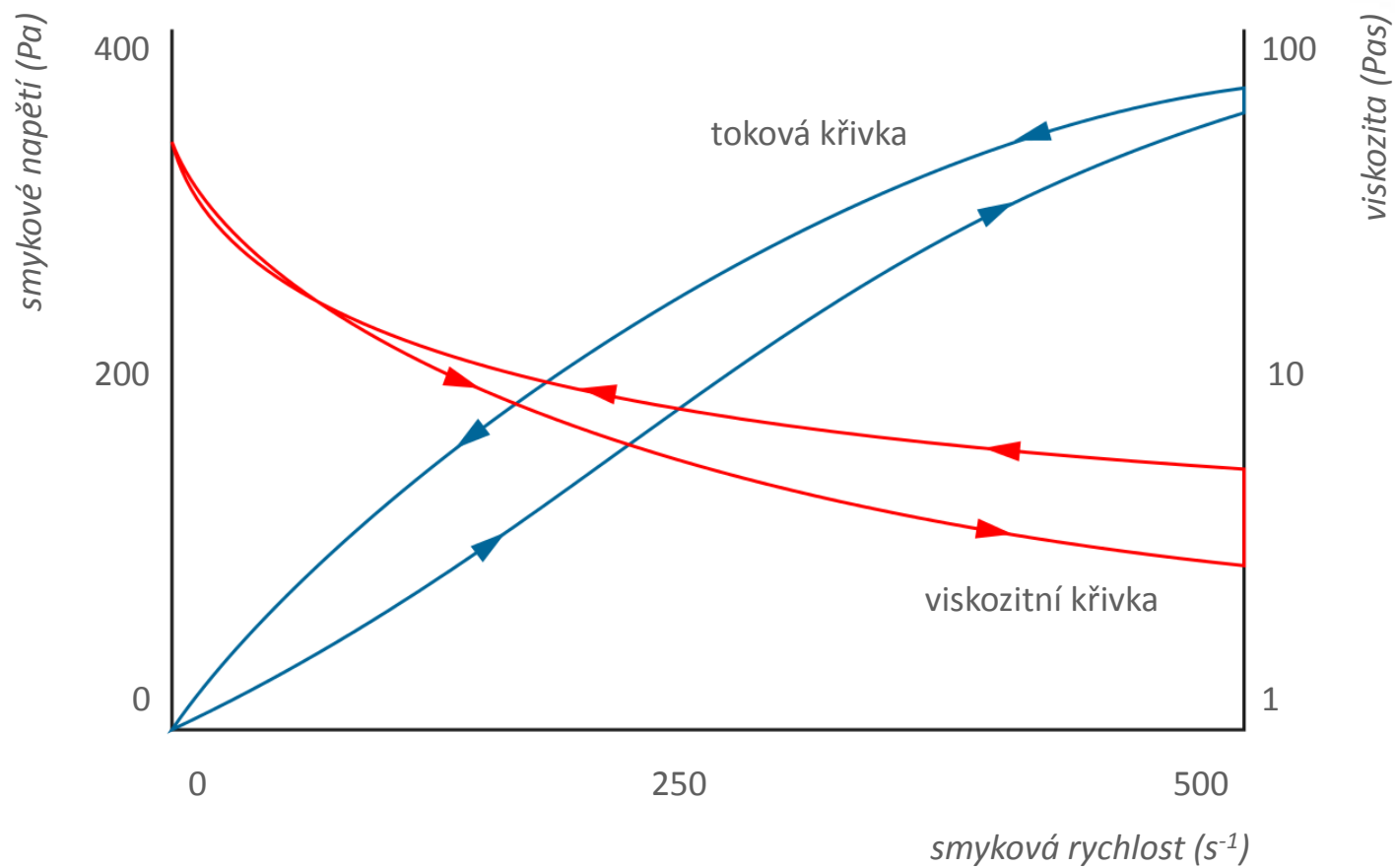

DEFINICE

- nárůst viskozity v závislosti na čase při namáhání (houstnutí)

TOKOVÉ CHOVÁNÍ

REOLOGICKÉ CHARAKTERISTIKY

CHARAKTERISTIKA

- vizuální test
- časová křivka (konst. smyková rychlost)
- CR toková křivka (rychlostní rampa)
- CS toková křivka (napěťová rampa)
- OSC stress sweep
- OSC frequency sweep
- creep + recovery
- speciální testy (teplotní závislost, tlaková závislost...)